

SVYTURIYS

LEIDŽIA ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

REDACCION y
ADMINISTRACION
c. Olavarria
— 882 —
Buenos Aires
Abierta de 8 a 12
y 18 a 20 horas

Semanario Lituano "EL FARO"
Fundado el 2 de Agosto de 1930.
EDITA CONF. CATOLICA LITUANA

LIETUVISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
Isteigtas 1930 met. rugpjūčio 2 d.
REDAGUOJA REDAKCINE KOMISIJA

Correo
Argentino

Concesión 1075

FRANQUEO PAGADO
TARIFA REDUCIDA

METAI VIII BUENOS AIRES Ketvirtadienis, Vasario = Febrero 24 d., 1938 Nr. 362-63

Kaina metams: \$ 4.00. Pusmečiui: \$ 2.00
Trims mėn. \$ 1.—; — Ats. Nr. 10 c.

Lietuva atšventė Nepriklausomybės Šventę

Gautos iš Lietuvos telegramos paduoda trumpų žinučių iš Kauno apie Vasario 16 d. iškilmes.

Iš ryto Kauno bazilikoje buvo atlaikytos pamaldos, kuriose dalyvaavo Valstybės Prezidentas, ministrai, svetimų šalių diplomatai ir aukštieji valdininkai.

Po piet buvo patriotiškas aktas prie paminklo žuvusiems už Nepriklausomybę. Iš čia Valstybės

Prezidentas kalbėjo per radio į visą Lietuvos Tautą.

Visame krašte buvo laikomos iškilmingos pamaldos ir patriotiški aktai. Bažnyčių varpai vienu metu skambino per 3 minutes.

Sąryšy su Nepriklausomybės paminėjimu buvo įteikta literatūros premija Kosu-Aleksandravičiui.

Amnestavo Voldemarą

Telegramos iš Kauno praneša, kad prieš Vasario 16 Prezidento aktu tapo amnestuotas buv. Lietuvos premjeras prof. Voldemaras, kuris už mėginantį pučą buvo nuteistas 12 metų kalėti ir sėdėjo Utenos kalėjime.

Voldemaras ketina netrukus išvykti į užsienius poilsui, o paskui grįžti į Lietuvos Universitetą profesoriumi. Be to, tikimasi, kad Vyriausybė jam paves dar kokią kitą atsakomąją vietą valdžioje.

Rumunijoj sušvelninta žydų persekiojimas

Rumunijos vyriausybėje įvyko staigių atmainų. Kancleris prof. Goga turėjo pasiūlyti dėl perastros politikos prieš žydus ir užleisti savo vietą Tatareskui, kuris anksčiau yra buvęs premjeru. Karaliaus Tarybos pirmininko vietą užima patriarkas Kristea. Jų politi-

ka turės būti daug švelnesnė žydų klausimu. Pats karalius Karolis šitokią naują politiką sudarė.

ROMOJE PASIMIRĘ kardinolas Capoloti eidamas 75 metus amžiaus.

xxxx

Š. A. Šv. valst. priėmė agrarinį įstatymą

Prezidento Ruzvelto paruoštas agrarinis įstatymas tapo Kongreso patvirtintas. Einant juo bus palaikomos žemės ūkio produktų kainos. Į rinką nebus leidžiama daugiau, negu pareikalaujama tvirtomis kainomis. Be to, įstaty-

mas numato leisti dirvonauti laukams, kad pasitaisytų žemė. Del kainų ir del pūdymo susidaranti nuostolius pasiima padengti valdžia, kurios dispozicijoj yra 500 milijonų dolerių.

xxxx

Austrijos vyriausybės pasikeitimas

Austrijos vyriausybėje įvyko žymių pasikeitimų. Įėjo 2 nauji ministrai, Trthur Seysz Inquart — Vidaus Reikalų ir Ludwig Adamowicz — Teisingumo. Abu naujieji ministrai yra žinomi palankumu Vokietijos naciams.

Ši vyriausybės permaina įvyko

pasitarus Austrijos kancleriui Šušingui su Hitleriu, kuris padarė spaudimą, kad Vyriausybėn įeitų palankesni žmonės Vokietijos politikai. Tuo pačiu Hitleris patvirtino dar kartą, kad nelies Austrijos Nepriklausomybės.

IŠ ISPANIJOS PILIETINIO KARO

ISPANIJOS GUBERNISTŲ OFENZYVA

Aragonijos fronte ties Vivel del Rio Martin gubernistai pradėjo naują ofenzyvą. Nacionalistai nors buvo netyčiomis užklupti

bet atmušė puolimą, vienoj vietoj išnaikindami kryžišką ugnim visą batalijoną.

Tuo tarpu dar šiame fronte laiki kosi dideli šaltiniai, kurie siekia 6 laipsnių.

Jau žinoma naujoji vyriausybė

DR. ROBERTO ORTIZ
Iškilmingai užėmęs Argentinos prezidentavimą 1938—1944 metų.

Išrinktasai Prezidentas Dr. Ortiz jau yra sudaręs naujos Vyriausybės sąrašą, kuris bus paskelbtas vasario 20 d. Naują Vyriausybę sudarys šie ministrai: Dr. Diogenes Taboada — Vidaus Reikalų; Dr. José M. Cantilo — Užsienių Reikalų; Dr. Pedro Groppo — Finansų; Inž. José Padilla — Žemės ūkio; Dr. Manuel R. Alvarado — Viešųjų Darbų; Generolas Carlos D. Marquez — Krašto Apsaugos; Dr. Jorge E. Coll — Švietimo ir Teisingumo; Viceadmirolas Leon Scasso — Jūrų.

Greitu laiku taip pat bus pakeistas Buenos Aires intendentas, kurio vietą užims Arturo Goyneche ir policijos vadas, kurį pakeis Generolas Andrés Sabalain. Pašto ir Telegrafo Direktorium skiriamas Dr. Adrian Escobar. Prezidentūros Sekretoriaus vietą užims Dr. Luis A. Barbieris. Švietimo Tarybos (Consejo de Educación), pirmininku pasilieka Inž. Pico.

ARGENTINOS GYVULIŲ CENZAS

Žemės ūkio Ministerijos pra-

vestu cenzu šiuo metu Argentinoje yra 33.100.512 galvijų; 43.790.166 avys; 8.527.181 arklys 4.875.990 ožkų; 3.975.716 kiaulių; 905.041 mulas bei asilas; 43.285.311 vištų; 414.296 kralikai ir 262.922 bičių kelmiai.

Ši cenzą palyginus su ankstyvesniu pasirodo arklių sumažėjimas, o bičių ūkio spartus pakilimas.

PASVENTINTA NAUJO PREZIDENTO JUOSTA

Juosta, kuri išreiškia Prezidento valdžią ir yra įteikiama bei perjuosiamą per krutinę, tapo pašventinta Balvaneros bažnyčioj. Apeigas atliko vietos klebonas kanaaninkas Lizanalde. Ši juosta nupirktą tos parapijos aukomis.

SENATORIAUS RINKIMAI

Buenos Aires mieste kovo 20 d. įvyks 68 rinkimų rinkimai, kurie savu atveju turės išrinkti vieną senatorių Dr. Mario Bravo vieton, kurio senatoriavimas pasibaigė.

CUKRAUS PRODUKCIJA

Šių metų cukraus kultivavimo plotas siekia 180.472 ha. Derlius — 5.374.855.100 tonų perdirbtu cukraus. Pirmą vietą cukraus nendrių auginime užima Tukumano provincija, kuriai tenka 87 o/o, antroji vietoj eina Misiones su 8 o/o.

xxxx

VILNIUS

Vienkartiniai leidiniai

Vilniuje išėjo du vienkartiniai leidiniai. — Iliustruotas žurnalas „Žiburyš“, kurio redaktoriumi yra K. Blaškauskas ir „Mūsų Kelias“, kurio redaktore yra E. Lukaitytė.

Pastarasis leidinys, storastijos sprendimu, sukonfiskuotas už dalį straipsnio „Klaipėdiečiai mini savo išvadavimo 15-kos metų sukaktuves“, už dalį laiško iš Persijos ir už dalį kronikos žinių: „Serga „Viln. Rytojaus“ ats. redaktorius“ ir „Revizija Vilniaus „Ryto“ centre“.

„Administracinė valdžia iš Vilniaus vaivadijos ištrėmė keturis lietuvių tautybės asmenis, kurie nelegaliai gyveno Lenkijoje. Ištremtųjų tarpe yra žymus veikėjas, Vilniaus Universiteto IV kurso studentas“.

Laikraštis betgi nepaduoda ištremtųjų pavardžių.

K. Velecko byla

1937 m. lapkričio mėn. 6 d. benagrinėjant Vilniaus apygardos teisme pirmininko K. Stašio bylą, vienas iš advokatų viešai pakartojo toje byloje rastame p. K. V. atvirame laiške p. K. S. parašytą žodį „provokatorius“, kurį pastarasis taikė to laiko autoriui. p. K. Veleckas p. K. Stašį, einant ir mėginant šį reikalą su tuo advokatu išspręsti garbės keliu. Vėliau, t. y. lapkričio mėn. 14 d. p. K. Veleckas pasiūto esąs įžeistį su savo poniu, Vilniaus g. — je mėgino įžeisti veiksmu. Už tai netoli esančio policininko jis buvo išlegitimuotas ir, p. K. Stašio prašymu, policijos komisarijate jam surašytas protokolas, kuris vėliau nusiųstas teisman ir iš jo sudaryta p. K. Veleckui byla.

Ši byla buvo nagrinėjama Vilniaus miesto teisme sausio mėn. 18 dieną. Teismas rado p. K. Velecką kaltu ir nubaudė jį 100 aukdienų arešto.

STALINAS ŠAUKIASI PASAULIO PROLETARIATO PAGALBOS

Sovietų Rusijos raudonasai diktorius Stalinas patalpino laišką „Pravdoj“ kuriuo atsisaukia į visą pasaulio darbininkiją, kad padėtų Rusijai atsilaukyti prieš kapitalistų kasinimosi sugriauti socializmą.

Tame pat laiške ir pats pažada paramos svetimų kraštų proletariui.

Garbingi Š. Amerikos svečiai kunigai

Užpraeitą pirmadienį atvyko Argentinon pasisvečiuoti iš Šiaurės Amerikos garbingi svečiai. Jo šventenybės Rūmų Pralotas mons. Mykolas Krušas, Čikagos šv. Jurgio lietuviškos parapijos klebonas ir gerb. kun. Jurgis Paškauskas, Čikagos Visų šventųjų lietuviškos parapijos klebonas. Abu svečiai pasitiko uoste Kolonijos Kapelionas kun. J. Janilionis ir ALKF pirmininkas p. Padvalskis pasveikindami katalikiškosios visuomenės vardu.

Garbingieji svečiai pareiškė, kad nanaudodami vakacijų liuoslaikį, atvyko į Pietų Ameriką arčiau susipažinti su čionykšte lietuviškąja ateivija, su jos buitimi ir ypač su katalikiškosios visuomenės veikimu. Visų pirma aplankė Brazilijos lietuvių prabūdami Rio de Žaneiroj ir San Pauly per savaitę laiko. Ten katalikiškoji visuomenė su kunigais organizuoti pasitiko brangius svečius ir per tą trumpą laiką pakankamai supažindino su tenykšte lietuvių buitimi ir organizaciniu veikimu. Garbingiesiems svečiams kaip tik teko dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės paminėjime, kurį ruošė Brazilijos Lietuvių Centras, padarydamas jaukaus išpūdzio. Ypatingai buvo malonu matyti pirmąją Pietų Amerikos lietuvių bažnyčią, kuriai pastatyti, kaip jau žinoma, daugiausiai aukų yra davę Suv. Valstijų broliai lietuviai ir ypatingų nuopelnų tų aukų rinkimo pasisekimui turėjo patys Garbingasai Pralotas M. Krušas. Teko gyvai patirti ir sunkaus Brazilijos lietuvių kunigų ir visos katalikiškosios visuomenės darbuotės sąlygas, apie kurias garbingi svečiai kalbą su širdgėla ir apgailestavimu, ypač dėl keistos DULRo politikos, kuri viena ranka neva remia kunigų bažnytinę akciją, o antra, finansuodama priešingą spaudą, ją griauia.

Pakeliui į Argentiną garbingiems svečiams teko trejetą dienų pabuvoti Urugvajuje. Ten susidarė dar sun kešnis išpūdis, kadangi 10.000 lietuvių kolonijoj nerado nė vieno kunigo. Šiaip jau susipažino su lietuviška mokykla ir kaulkuriais atskirais visuomenininkais, iš kurių patyrė bendrus kolonijos brožius.

Argentinoje garbingieji svečiai maloniai sutiko pasilikti apie 10 dienų, kad galėtų arčiau susipažinti su mūsiškės kolonijos veidu. Tuo tarpu kolonijos kapeliono palydimi aplankė Jo Ekselenciją Argentinios kardinolą Copello, Apaštališkąjį Nuncijų arkivyskupą G. Fietta ir dalyvavo Lietuvos Ministerio p. J. Aukštuolio suruoštame Vasario 16 paminėjime lietuvių kolonijos priėmimo. Maloniai dalyvavo Berisso „Mindaugo“ draugijos ruošiamoj Lietuvos Nepriklausomybės šventėj ir labai apgailestavo kad negalėjo būti iš nežinojimo praeito sekmadienio iškilminguose Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimuose, kuriuos ruošė Buenos Aires katalikiškoji visuomenė bažnyčioj ir salėj.

Argentinios lietuvių katalikiškoji visuomenė su dideliu džiaugsmu pasitinka malonų Suv. Valstijų Garbingųjų svečių apsilankymą ir karštomis širdimis sveikina linkėdami susipažinti su mūsiškės buitimi, veikimu ir reikalais ir padėti pradžia nuolatiniam bendradarbiavimo kontaktui tarp didžiosios lietuviškos išėvijos Šiaurės Amerikoj ir mažosios Pietų Amerikoj. Tvirtai tikime, kad taip bus. Garbingųjų svečių vardai ir nuopelnai yra pakankamas laidas artimesnių ir glaudesnių santykių išvystymui.

TEGYVUOJA JO ŠVENTENYBĖ RŪMŲ PIRMASAI AMERIKOS LIETUVIS PRALOTAS IR GEDIMINO ORDENO KAVALIERIUS MYKOLAS KRUSAS!

TEGYVUOJA KRUPŠTUSIS ČIKAGOS VISŲ ŠVENTŲ PARAPIJOS KLEBONAS IR GILUS PATRIOTAS KUN. J. PAŠKAUSKAS!

ISKILMINGAI PAMINETOS KLAIPĖDOS ATVADAVIMO SUKAKTUVES

Sausio mėn. 15 d. visoje Lietuvos Valstybėje iskilmingai buvo paminėtas Klaipėdos krašto atvadamio 15-kos metų sukaktuvės. Tą dieną visi miestai buvo pasipuošę tautinėmis vėliavomis. B eto, buvo pamaldos, organizacijų eisenos, paskaitos ir dainų bei muzikos koncertai.

Kaune surengtame iskilmingame paminėjime dalyvavo Valstybės Prezidentas, ministrai, Klaipėdos krašto atstovai — M. Jankus ir M. Reizgys ir daug šiaip žmonių. Po kalbų ir sveikinimų buvo koncertas.

Bet didžiausios tą dieną iskilmės buvo Klaipėdoje, kur buvo privažiavę iš viso krašto labai daug žmonių. Po pamaldų Klaipėdos miesto kapinėse buvo pagerbti 1923 metais žuvusieji sukilėliai. PPrie jų paminklo kalbėjo gubernatorius Kubilius ir vietos lietuvių visuomenės atstovai. Ta proga prie paminklo buvo sudėta labai daug vainikų, kuriuos paruošė įvairios įstaigos ir organizacijos.

Vakare Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje buvo iskilmingas šventės minėjimas. Kalbėjo minėjimo pirmininkas Simonaitis, gubernatorius Kubilius, Klaipėdos šaulių vadas Vanagaitis ir rvisos Lietuvos šaulių vadas uplk. Saladžius. Jų kalbose buvo suminėta Klaipėdos krašto praeitis, jo at-

vadavimo istorija ir jo dabarties uždaviniai.

Šių sukaktuvių minėjimo proga Klaipėdos krašto lietuvių visuomenė per spaudą ir per radiją mokyklos ir daug paskirų žmonių.

Sausio 6 dieną Kaune įvykisio prieš 20 metų Karkazė gyverusių lietuvių suvažiavimo iskilmingas posėdis. Vinsuje garbe prezidiumas iš gyverusių Karkazė lietuvių veikėjų: iš kairės karūmėmės vadas generolas Stasys Keturkis, Šarūn Sajungos vadas pulkininkas Saladžius, buvęs vyriausiojo lietuvių piktūrejas Kalvanis ir „Fitos“ direktorius Fitas Dailicė. Apie 100 lietuvių vyjų neturė prieš 20 metų gyverusių Karkazė.

MIRĖ SPAUDOS DRAUDIMO LAIKŲ VEIKĖJAS

Dr. Jono Basanavičiaus vardo Karo ligoninėj širdies liga mirė lietuvių spaudos draudimo laikų veikėjas Dr. Liudas Vaineikis. Buvo gimęs 1869 m. Svirplių k. netoli Jonišio. 1889 m. įstojo į Maskvos un-tą studijuoti medicinos. Nuo 1897 metų ligi pat mirties su mažomis pertraukomis gyveno Palangoje. Palaikė glaudžius ryšius su dauguma ano meto žymesniųjų Lietuvos veikėjų. Per jo rankas ejo didelė lietuviškų knygų iš Prūsų kontrabanda. Už lietuviškų knygų platinimą jis rusų valdžios buvo persekiojamas, kelis sykius baustas ir ištremtas.

SV. KAZIMIERO SESERŲ KONGREGACIJOS MERGAIČIŲ GIMNAZIJA MINĖS 15-KOS METŲ SUKAKTĮ

Šių metų rudėnį sukanka 15 metų, kaip seserys kazimierietės (iš Pažaislio) įsteigė mergaičių gimnaziją Kaune, „Saulės“ rūmuose. Tai buvo viena pirmųjų mergaičių gimnazių Lietuvoje su sustiprintu svetimų kalbų dėstymu ir namų ruošia. Iš pradžių seserų vedama gimnazija buvo privaatinė ir turėjo tik pirmąsias klases. Ji tada vadinosi „Saulės“ Mergaičių Gimnazija. 1930 m. Švietimo Ministerija suteikė jai valstybinės gimnazijos teises ir kitą vardą. Tų metų pavasarį jau buvo išleista pirmoji šv. Kazimierės Ištremė keturis lietuvius

Sausio mėn. 17 dieną Vilniaus ro seserų kongregacijos mergaičių gimnazijos laida. Per 15-ka savo gyvavimo metų gimnazija išleido devynias abiturienčių laidas apie 200 mergaičių, kurių daugumas mokėsi ir mokosi įvairiose aukštosiose mokyklose.

Gimnazijos vadovybė 15 - kos metų sukakčiai atžymėti rengia jubiliejinį leidinį. Tuo reikalu išsiuntinėjo visoms buvusioms mokinėms anketą, prašydama žinių ir išpūdzijų iš gimnazijos.

KLAIPĖDOS MINEJIMO ISKILMĖS KALENDRIOSE

„Soterijos Draugijos Valdybos bos pastangomis š. m. sausio mėn. 16 d. 15-kos metų Klaipėdos krašto atvadamio sukakties proga Kauno ir Alytaus kalėjimuose buvo suruošti paminėjimai. Kauno kalėjime pamaldas laikė kan. Steponaitis. Kalėjimo salėje įvyko koncertas. Įžangos žodį tarė p. Markulis. Koncertinėj daly dalyvavo p. p. Dagelytė, Kazlauskaitė, Šližytė, Bacevičnūs ir kalinių orkestras. Baceigoje Dr. Karvelienė motiniška, švelnia kalba paguodė susirinkusius.

Alytaus kalėjime pamaldas laikė pranciškonas Tėvas Justinas Vaškys. Po pamaldų įvyko koncertas, kuriame žodį tarė kalinių motina p. Aksomaitytė. Programoje dalyvavo Petrauskaitė, Laurinaitis, Babinskas, Stanišauskas Gaigalas. Buvo suvaidintas veikalelis „Geriau be žmonos“, kurį režisavo p. Ruokytė. Prie programos prisidėjo ir patys kaliniai dainomis, muzika ir deklamacijomis. Jiems vadovavo Alytaus kalėjimo kapelionas. Paskaitą skaitė p. P. Babickas.

Abiejuose kalėjimuose minėjimas paliko daug išpūdzijų ir pareikšta nuoširdžios artimo meilės.

100 SPEKTAKLIAI PER METUS

Anksčiau mūsų Valstybės Teatru drama, opera ir baletas per sezoną duodavo 100 spektaklių. Pastaruoju metu, padidėjus lankytojų skaičiui, teatras žymiai turėjo padidinti spektaklių skaičių. Dabar per sezoną valstybės Teatre įvyksta iki 130 spektaklių (dramos, operos ir baletu kartu).

KARYS APDOVANOTAS UŽ GYVYBES ISGELBĖJIMĄ

Šią vasarą netoli 3 dragūnų Geležinio Vilko pulko rajono, Jūrė upėje, maudėsi pilietis Laurinavičius. Nemokėdams plaukioti, jis buvo pasiėmęs vieną popiermalkių pliauską ir ant jos plaukiojo.

Tačiau, nuplaukus į gilesnę vietą, pliauska netyčia išsprūdo, ir pilietis pradėjo skęsti. Tai pamatę dvi panelės pradėjo šaukti pagalbos, bet niekas nedrįso šokti į vandenį. Laimei, pagalbos šauksmą išgirdo netoliese buvęs pulko likt. pusk. Jonas Ambrozaitis. Jis skubiai šoko į vandenį ir išgelbėjo jau sąmonės netekusį Laurinavičių. Įvertindama šį kilnų kario žygį, vyriausybė Ambrozaitį apdovanojo „Žūstančiųjų Kryžiumi“, kurį šiomis dienomis pulko vadas iškilmingai jam ir įteikė.

PAVOGĖ 20 CENT. GRŪDŲ

GARLIAVA. Juragių km. sausio 5 d. naktį vagys išvogė vietos gyventojų Stiklako kluone buvusių grūdus, apie 20 centnerių. Vagys policijos stropiai sekami.

SNIEGE RADO KETURIS KUMPIUS

Siesių valščiaus Ridzų km. gyvenantis eigulis B. Jakubonis prie miško rado sniege užkastus keturis kumpius kiaulinės mėsos.

XXXI MEDINĖ GOTIKOS BTŽNYČIA

Grūžiuose prieš D. karą pastatyta kan. J. Mazūro, dartinio Zarasų klebono, vienintelė Lietuvoje medinė gotikos bažnyčia. Po to visa eilė klebonų: kun. M. Šeizys, kun. P. Ulickas ir dabar. kun. V. Švagždis jos vidi ruošia arba ko naujo įtaiso.

Tęko didžiojo altoriaus. Dabar ir jis pastatytas, kurio darbus atliko dailininkas Janulis ir bog paveikslą, o už altoriaus, kaip kabėjęs, paliko originalus didelis stabuvio dailininko Uoginto paveikslas — Nukryžiuotasis Kristus.

Dabar statomos trys statulos didžiajame altoriuje: Kun. Bosko, šv. Teresėlės Kūdikielio Jėzaus ir šv. Ignacio. Soniniai 2 altoriai jau seniau pastatyti.

Ties did. altorium įdėti dvigubi langai, o visų langų palangėmis skardos įvodeliai drėgmei susirinkti. Neseniai įtaisyti ir vargonai, nemaža atsiėję mažutei parapijai. Liet. Kaf. Moterų D-ja savo lėšomis pastatė Betliejų, o pora varpų stovi dar nuo gerokai seniau.

Dabar pastatyti bažnyčios tarnams tvarteliai ir daržinėlis ir sutvarkyti butai. Rengiamasi naują kleboniją statyti, nes dabar ji medinė, jau daugybė metų stovėjusi prieš tai kaip b. dvaro troba.

Tuo būdų pamažėl auga ir taisosi Grūžių bažnytkaimis ir lietuviškas centrelis, kur pirma gerokai prieš karą tik lenkiškų bažnyčių prasiskolijęs dvaras tebuvo.

Grūžiai turi ir savo paminklą — pavasarininkai pastatė biustą su piedestalu. — Galvojama ir dar keletą biustų vietiniams katalikų visuomenės veikėjams pastatyti, nes savo menininkų ir entuziazmo grūžiečiams netrūksta.

Dabar išmatuotas naujas geležinkelis nuo Joniškėlio pro Svobiškio ir Grūžių bažnytkaimius į Žeimelį. Žmonės labai patenkinti, kad valdžia neketinusi tų dviejų bažnytkaimių aplenkti. Mat, kiek anksčiau tam pačiam geležininkui kitu baru buvo linija mėginta matuoti.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Iškilmingai Paminėta Lietuvos Nepriklausomybės Jubilejus

Buenos Aires ALKF minėjimas

Bažnyčioje

Sekmadienį, vasario 13 d. 11 val. ryto, Šv. Felicijos bažnyčioje buvo atgiedotas iškilmingas „Te Deum“ ir pontificalės mišios, Lietuvos Nepriklausomybės 20-ųjų sukaktuvių proga.

Jo Ekselencija Apaštališkojo Sosto Nuncių monseniorą Fietta, ties bažnyčios durimis sutiko gerb. kun. J. Janilionis, vietos kunigai su didžiulių lietuvių būriu, kurių tarpe matėsi daugybė Berisso visuomenės veikėjų ir jaunųjų „Mindaugo“ artistų. Vyskupui kelių nuklojo gėlėmis mažos, baltai apsitačiusios mergytės o tuo tarpu galingas „Ecce Sacerdos Magnus“ sklido iš Šv. Cecilijos choro dainininkų krūtinų.

Tenka pažymėti, kad tai yra dar pirmu sykiu toks įvykis, kad diplomatinio korpuso dekanas, sutiktų atgiedoti „Te Deum“ tos savo deleguotas. Mes labai gerai lies intencija, kuriai nėra Šv. Tėturime įsidėmėti šį monseniorą Fietta žestą, kaip mūsų bažnyčios vyriausio Tėvo - Kristaus vietininko žemėje, Jo Šventenybės Pijaus XI palankumą Lietuvai ir lietuviams.

Asistavo monseniorui Fietta kolonijos kapelionas kun. J. Janilionis, ir Šv. Lucijos parapijos kunigai. Po palaiminimo Šv. Sakramentu buvo atlaikytos pontificalinės mišios, giedant Šv. Cecilijos chorui, p. Rymavičiaus vedamo ir akompanuojant vargonais ir smuiku. Giedojo solo pp. A. Grišonas ir E. Orlovas.

Prilaikintą pamokslą pasakė kun. J. Janilionis, pažymėdamas minios šventės reikšmę ir ragindamas visus - valstybės vyrus, šeimynų vadus ir jaunuosius - šeimynų vadus ir jaunuosius -

Pamaldose dalyvavo J. E. Lietuvos Ministeris p. J. Aukštuolis, Latvijos atstovas dr. Olmš, pirmasis Pasiuntinybės sekretorius p. B. Blaveščiušas su žmona, ir Lietuvos bei Estijos konsulai, p. J. Kučinskas su ponia ir p. Gutmann; žymus kolonijos veikėjas, ALKF simpatizantai ir daugybė šeimynų bei pavienių iš Buenos Aires miesto ir apylinkių, kaip tai, Berisso, Temperley, Banfield, R. De Escalada, Lanus, Gerli, Liniers, San Isidro, Vicente Lopez, Saavedra, Hurlingham, Stos. Lugares, Bernal, Quilmes, Avellaneda, Isla Maciel, Dock Sud, etc.

Salėje

Po pietų, ketvirtą valandą prasidėjo pilietinis minėjimas, įvykęs Šv. Lucijos parapijos salėje, maloniai užleistai šiai šventei. Minėjime dalyvavo pirmasis Pasiuntinybės sekretorius p. B. Blaveščiušas.

Minėjimą atidarė ALKF pirmininkas p. Ig. Padvalskis. Šv. Cecilijos choras, p. V. Rymavičiaus vadovaujamas sugiedojo Argentinos ir Lietuvos himnus. Sekė Pasiuntinybės delegato žodis.

Nuo organizacijų sveikino šie atstovai: nuo Šv. Kazimiero Bendruomenės, sveikino gerb. kun. J. Janilionis; nuo Mergaičių Globos draugijos - p. lė Bražėnaitė; nuo Jaunimo - V. Padvalskis; nuo Mindaugo draugijos - M. Tamuliūnas; nuo BLK Karių - Stasiulevičius; nuo A. L. Tautininkų - V. Veselauskas; ir nuo VVS Bs. As. skyriaus - J. Nakutis.

Telegramomis sveikino: Estijos garbės konsulas ir vice - konsulas, Ukrainiečių draugija „Prosvita“ ir laikraščio „Ukrainske Slovo“ redaktorius.

Mindaugo draugijos čigiminių būrelio artistai, ponij Prūsienės ir Jokubkienės vadovaujami, pasirodė suktinį; mergaitės tautiškom suknelėm pasipuošusios, berniukai - baltais rūbais. Galima tik džiaugtis taip gražiai išmokintais puikiai išpildė savo partijas. Taip artistais, kurie stuartinai ir labai pat akį traukė visų - kaip mergaičių taip ir berniukų vienodas ūgis. Scenai užsileidus ilgai publika reikė savo padėką karštais delnų plojimais.

Toliau mergaitės pasirodė valsą „Jūrų bangos“. Švelniai banguodamos puikiose, specialiai tam paruoštuose rūbuose, gabiosios artistės-plastikės žavėjo publiką. Ir tas jom puikiai pasisekė, nes scenai užsileidus publika tol nenurimo, kol jaunosios plastikės nepasirodė žiūrovams priimti padėką. Garbė Berisso „Mindaugo“ draugijai pirmąją pradėjusiai organizuoti čigiminius, o ypatinga kantriosioms mokytojoms ponios E. Prūsienės ir Jakubienei už puikių mažųjų priruošimą.

Vaidintojų būrelio artistės p. nelės S. Mikalauskaitė, G. Padvalskytė ir Z. Mikalauskaitė padėklavo po eilę. Mūsų gabiųjų artistų vaidinime buvo jaučiami trūkumai, kurie tačiau neimtinai domėn, žinant Vaidintojų būrelio režisoriaus p. Z. Juknevičiaus sušūgimą.

Čigiminių Meno būrelio artistės, kurių pavardžių neatsimenu, išpu

dingai padėklavavo.

Dramos „Kūrėjai Savanoriai“ epilogas nebuvo išpildytas p. Z. Juknevičiui susirgus.

Mūs geriausia solistė p. lė U. Povilonytė žavėjo publiką savo dainomis, už ką susilaukė gausios padėkos.

Solisto p. E. Orlovo sudainuotos dainos ir ypač šiaulių himnas, puikiai nuteikė publiką.

Po trumpos pertraukos sceną užėmė Šv. Cecilijos choro dainininkai. Chorisčių tautiški rūbai vėrė žiūrovų akis. Išpildė „Eikim Sesės“ ir „Gaudžia Trimitai“. Po galingo „Ei, Pasauli“ publikai prašant sudainuota pilna tėvynės ilgesio daina „Leiskit i Tėvynę“ kuria ir baigėsi programa.

ALKF Federacijos pirmininkas padėkojo visiems rengėjams ir svečiams.

Sekė šokiai orkestrui „Kanklės“ griežiant. Bufetą laikė pati Federacija, kuri pavyzdinčiai aptarnavo Jauniesi.

Susirinkusieji skirstėsi patenkinti Nepriklausomybės Jubilėjaus minėjimu, sužavėti programa ir pavyzdinga tvarka.

PER RADIO

Vasario 16 d. 7 val. vakaro per Radio Prieto buvo transliuojamas A. L. K. Federacijos lietuviškas pusvalandis. Kolonijos kapelionas kun. J. Janilionis pasveikino ALKF vardu. Sveikinimo vertimą kastežanų kalboj perskaitė p. V. Padvalskis ir sekmingai pranešinėjo programą. Šv. Cecilijos choras išpildė keletą dainų. Solo dainavo p. lė U. Povilonytė ir E. Orlovas. Radio programa buvo baigta Lietuvos himnu. Minėtas transliavimas, Lietuvos Nepriklausomybės Jubilėjaus proga, klausytojuose paliko neišdildomo išpūdžio.

ALKF minėjimo atgarsiai

ALKF Federacijos suruoštą Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo jubilėjaus rengimą plačiai paminėjo vietinė spauda prieš ir po rengimo. 1938 - 2 - 15 d. dienraštyje „El Pueblo“ tilpo pla-

tus pusę puslapio užimantis pp. L. ir A. Grišonai. Bene graštraipsnis vardu „Lituanía cum-žiausiai išėjo „Oi varge, varge“ ir plirá mañana el XX aniversario „Bijūnėlis“. Šis transliavimas dade su independencia“, su Lietuvosve malonaus išpūdžio.

Prezidento A. Smetonos ir Lietuvos ministerio J. Aukštuolio paveiksais. Tam pačiam numeryje tilpo platus įvykusio minėjimo aprašymas ir nuotrauka nuimta Šv. Felicijos bažnyčioje.

1938 - 2 - 13 d. dienraštyje „La Prensa“ ir „La Nación“ tilpo pranešimai apie rengiamą ALKF minėjimą. 1938 - 2 - 14 d. dienraštyje „El Mundo“ tilpo bažnytinio minėjimo ir Šv. Cecilijos choro nuotraukos ir aprašymas. Tos pačios datos dienraštyje „La Nación“ tilpo Šv. Cecilijos choro ir publikos nuotraukos. Kituose laikraščiuose taip pat buvo pažymėti ALKF - jos parengimai.

Kaip matome ALKF minėjimą plačiai paminėjo vietinių svarbesnieji dienraščiai.

Garbė A. L. K. Federacijai keliančiai lietuvių vardą svetingoje Argentinos šalyje!

RADIO

Vasario 16 dieną, per Radio Provincia de Buenos Aires įvyko A. L. Tautininkų pusvalandis. Pradėta Lietuvos himnu. Apart sveikinimų buvo išpildyti liaudies dainų melodijos (per plokšteles) ir perskaityta kronika. Šis pusvalandis paliko gražų išpūdį.

PASIUNTINYBĖJE

Priėmimo Lietuvos Pasiuntinybėje dalyvavo per 200 asmenų. Šv. Cecilijos choras dalyvavo organizuotai ir išpildė Argentinos ir Lietuvos himnus bei kelias liaudies dainas.

PER VALDŽIOS RADIO

Vasario 18 d. 6 val. vakaro per Radio del Estado buvo leidžiama lietuviška valanda. Kalbėjo Lietuvos ministeris p. J. Aukštuolis ir šios kalbos vertimai buvo perskaityti keturiomis kalbomis. Pa įvairino liaudies melodijų ir dainų motyvais plokštelese. Taip pat daina-

BENDRAS MINĖJIMAS

Vasario 19 dieną, Josė Verdi salėje įvyko bendras minėjimas B.A.L.O.S. komiteto rūpėčiu. Šiam parengime dalyvavo visai Pasiuntinybės personalas. Minėjimą atidarė minėto komiteto pirmininkas p. B. Blaveščiušas. Šv. Cecilijos choras sugiedojo Argentinos ir Lietuvos himnus. Toliau ėjo sveikinimai; A.L.K.F. vardu sveikino p. Z. Juknevičius. Tumo Vaižganto mokyklos mokytojas p. V. Nalivaika pasakė patriotišką kalbą kviesdamas paremti lietuviškas mokyklas.

Programoje pažymėtina pp. L. ir A. Grišonų sudainuotas „Geležinio Vilko Maršas“ ir solisto-p. E. Orlovo dainos.

Programa užbaigta dainomis, kurias išpildė Šv. Cecilijos choras.

Parengime publikos buvo daug, tačiau ši labai neramiai užsilaikė.

Šokiams griežė orkestrai „Kanklės“ ir „Lyra“.

PAIEŠKOMA

Elena Jankauskienė, gim. Lukošytė. Anksčiau gyveno c. Cadorna 450, Wilde, F. C. S. Ji pati, arba kas ją žino kur gyvena, prašoma pranešti kolonijos kapelionui kun. J. Janilioniui, c. Herrera 287.

PAIEŠKOJIMAS

Ponia Elena Daňskienė paieško savo vyro kilusio iš Levaniškių kaimo, šešulių valščiaus, Ukmergės apskr. J. J. pati, ar kas apie jį žinio prašom pranešti ŠVYTURIUI redakcijai.

PARSIDUODA

pagiai sklypas žemės su 8.000 plytų. Patogioj vietoj. Teirautis pas J. Jukną c. Arenales 2722. Aukštumas Pavón 2750. Gerli F. C. S.

LIETUVOS PASIUNTINYBES IR KONSULARNIO SKYRIAUS adresas

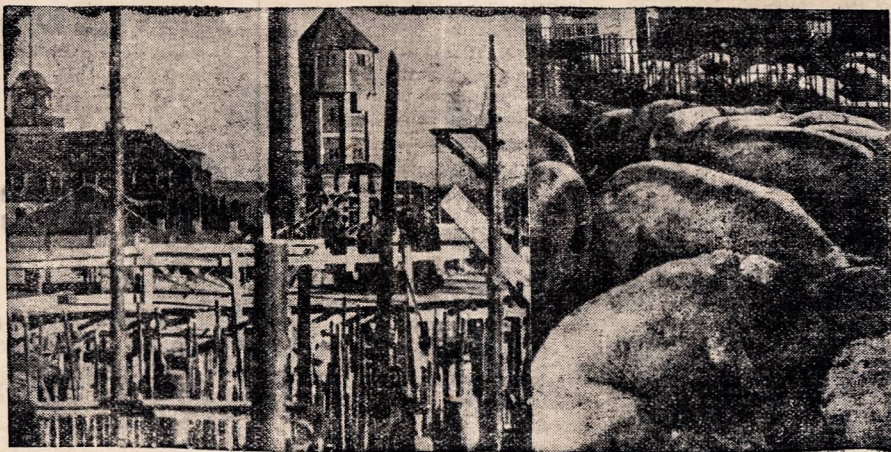
CERRITO 1493
TELEFONAS 44-5243

Priėmimo valandos: nuo 10 iki 12 ir nuo 14 iki 16 val.
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Pasiuntinybė uždaryta Lietuvos įstatymu nustatytais dienomis ir Argentinos respublikos svarbiomis šventėmis.

LIETUVOS KONSULATO MONTEVIDEO

adresas
20 de Setiembre 1415
Telefonas 41-0350

Priėmimo dienos ir valandos:

Lietuvos „Maisto b-vė“ nuolat savo gamyba ir išeiviniams užsieniečiams. Čia matome pradėtą naują statybą ir išvežiniui patenkusius bekurus.

Berisso Mindaugo minėjimas

Bažnyčioje

Vasario 20 d. 11 val. ryto vietos bažnyčioje atlaikytos lietuviškos pamaldos, Lietuvos Nepriklausomybės jubiliejaus proga. Jauki Berisso bažnyčia buvo pilna žmonių. Dalyvavo Lietuvos konsulas p. Kučinskas su ponia, Berisso policijos viršininkas ir kiti aukšti svečiai.

La Platos vyskupas monsenioras Serafini nors ir buvo pridedęs atlaikyti „Te Deum“ bet negalėjo dalyvauti srgys su naujo-

Atstovybės delegatas p. J. Kučinskas gražiai pasveikino susirinkusius, primindamas prieš 20 metų lietuvių pakeltus vargus.

Toliau turėjo sekti kun. J. Janilionio paskaita tačiau dėl laiko stokos buvo atidėta. Pakviesti kalbėti gerbiami Š. Amerikos svečiai pralatas M. Krušas ir kun. J. Paškauskas, ką publika entuziasmiškai sutiko.

Pralatas M. Krušas vaizdžiai ir gyvai nupiešė Š. Amerikos lietuvių gyvenimą, pabrėždamas, jog

Išeinant iš Berisso Parapinės Bažnyčios

jo prezidento prisiekimo aktu.

Mišias atlaikė gerb. Pralatas M. Krušas asistuojant kun. J. Paškauskui ir kun. J. Janilioniui. Tai diena pritaikinta, giliai patriotišką pamokslą pasakė kolonijos kapelionas kun. J. Janilionis, Šv. Cecilijos choras giedodamas „De Angelis“ mišias. Solistas p. E. Orlovas jausmingai sugiedojo „Ave Maria“ ir „Benedictus“.

Po mišių pralatas M. Krušas atgiedojo „Te Deum“ už Lietuvą.

Pasibaigus iškilmingoms pamaldoms p. Rymavičiaus valgykloje įvyko bendri pietūs, kuriuose dalyvavo gerbiami svečiai pralatas M. Krušas, kun. J. Paškauskas, kun. J. Janilionis, konsulas p. J. Kučinskas su ponia, vietos valdžios aukšti valdininkai, Šv. Cecilijos choro daininkai ir „Mindaugo“ draugijos veikėjai.

Salėje

Po pietų, Ukrainiečių salėje, įvyko pilietinis minėjimas sutraukęs rimčiausią Berisso publiką. Aukštų svečių tarpe matėsi Lietuvos konsulas su ponia, vietos

Pietinės Amerikos lietuviai naujakuriai dirbą tą darbą kurį Š. Amerikos lietuviai prieš 40 metų dirbė. Skatino ir toliau dirbti su energija ir susilaukti gražių vaisių.

Pralato kalbą palydėjo nuosirdus delyni plojimai.

Kun. J. Paškauskas savo jausmingoje kalboje priminė lietuvių pasiaukojimą savo kraštui, bei Š. Amerikos lietuvių patriotiškumą.

Svečiui atsidėkota gausiais plojimais.

Abu gerbiami svečiai paliko neįsildomą išpuodį visuose klausytojuose juo labiau, kad buvo pirmieji, kurie iš Šiaurės Amerikos mus aplankė, pralauždami tą ledą skiriantį Amerikos žemynus.

Organizacijų pasveikinimai nebuvo skaityti dėl laiko stokos.

Čiagimiai lietuviai puikiai pašoko suktinį, o mergaitės klumpakojį. Kaip suktinis taip ir klumpakojis artistaiškai atlikto susilaukė gausių katučių.

Toliau jaunosios artistės gražiai išpildė valse „Jūrų Bangos“. Publikai reikalaujant artistės tu-

Dalis dalyvių dalivavusių piletiniame pamėneime

valdžios atstovai, policijos viršininkas ir kt.

Minėjimą atidarė draugijos pirmininkas p. M. Tamulionas. Iškilmingai sugiedojo Argentinos ir Lietuvos himnus „Mindaugo“ draugijos choras.

rėjo antru sykiu scenoje pasirodyti.

P-lės U. ir O. Povilonytės padainavo „Sugrižk, sugrižk“ Publika buvo išaukta sudainuoti kitą dainą.

„Mergutėle mano“ ir sudainavo publikos prašomas dar dvi dainas.

Ponia V. Jakubkienė melodinei išpildė „Išginiau Jaučius“. Ponia Prūsienė — „Jau vakaras buvo“. Abi dainininkės buvo palydėtos griausmingais aplodismentais. Toliau ponios V. Jakubkienė ir E. Prūsienė harmoningai padainavo duetą, susilaukdamas karštų padėkos.

M. Baltrūnaitė ir V. Stundžiukas gražiai ir jausmingai padelamavo po eilę. Žiūrovai juos apdovanojo gausiais plojimais.

„Mindaugo“ dr-jos choras p. V. Rymavičiaus vedamas puikiai ir harmoningai sudainavo „I Vilnių, i Vilnių“, „Gaudžia Trimitai“ ir „Ei, Pasauli“. Publikai choro dainos itin patiko ir buvo palydėtos triukšmingais plojimais.

Tenka pažymėti, kad šis Nepriklausomybės minėjimas visuose dalyviuose paliko gražų išpuodį. Garbė tenka „Mindaugo“ draugijos uoliesiems darbuotojams.

Per radijo

Tą patį dieną 8 val. vakaro per radio provinciją buvo transliuojama lietuviškas pusvalandis. „Mindaugo“ dr-jos choras ir solistas p. Orlovas. Lietuviškai pasveikino kun. J. Janilionis. Vertimą vietinė kalba perskaitė SVYTIURIO reaktorius p. V. Padvalskis bei pranešė programą abiem kalbom. Šiaurės Amerikos lietuvių katalikų varau pasveikino gerb. pralatas Krušas.

„Mindaugo“ dr-jos choras harmoningai išpildė „Baik, Broliu“, „Gaudžia Trimitai“, „Leiskit i tėvynę“ ir „Ei, Pasauli“.

Daina „Mes Broliai, Sesutės“ ypatingai gražiai skambėjo p. E. Transliavimas baigtas tautos himnu.

Orlovo sudainuota.

Vietiniame laikraštyje

„El Argentino“ vasario 20 d. plačiai rašoma apie „Mindaugo“ dr-jos rengiamą programą. Iliustruota Lietuvos Prezidento, kun. J. Janilionio, „Mindaugo“ Draugijos pirmininko p. M. Tamulionio ir draugijos choro paveikslais.

MELAS

Garsus profesorius, pradėdamas paskaitą apie melą ir jo žalingumą, sako studentams:

— Šiandieną aš jums paaiškinsiu, kaip atsiranda melas ir kaip lengvai žmonės jam pasiduoda. Kas iš tamstų esate skaitę mano knygos apie melą dvidešimto skyriaus tryliktą puslapį, prašau atsisistoti.

KAIP ATsiranda

Atsistoto beveik visi studentai. Tada profesorius pasakė:

— Kadangi mano knygoje dvi-

Tarp draugų

— Jonas man vakar padovanojo savo širdį, todėl man šiandien taip linksma...

— Būk arsargi su ja, nes užvakar jis man pasakė, kad aš jam ją sužeidusi!

Moderni muzika

Padavėjau, atimk nuo ano svečio sriubą! — taria kitas svečias.

— Kodėl?

— Aš neapkenčiu jokios modernios muzikos!

Solistas p. E. Orlovas gražiai

Misijonierius Išgelbėjo 17 Žmonių

Šiaurinė Kanada labai retai teapgyventa. — Susisiekimas su žmonių gyvenamomis vietomis sunkus, pavojingas ir atimamas daug laiko. Misijonieriai, norėdami dažniau aplankyti savo tikinčiuosius, naudojami ir moderniomis susisiekimo priemonėmis — lėktuvais. Neseniai misijonierius Povilas G. Sverbaueris misijų stoties lėktuvu skrido lankyti vienos, netoli Aliaskos buvusios misijų stoties. Apie 160 mylių į laukę seniai beatlankyti čabuviai. Oras buvo gražus. Laukų erdvėje besizvalgydamas skrendas misijonierius žemėje pamatė kažką juoduojant. Artimiausia apgyventa vieta buvo apie 90 — 110 km, tad keliaujas žmogus turėjo atkreipti kiekvieno dėmesį. Bet čia galėjo būti ir vilkai. Misijonierius nusileido žemiau įsitikinti. Pamatęs snieguose gulintį žmogų, jis, pasirinkęs patogesnę vietą, nusileido. Ir tikrai, sniegu gulėta įsugyvio žmogaus, kuris misijonieriaus pagalba greit atsigaavo. Jis papasakojo čurpią istoriją. Apie 90 km į vakarus viename kaime su mirtimi kovoja penkios šeimos, per 40 žm. Prieš porą savaičių kaimelyje kilo gaisras, sunaikinęs trijų šeimų visus pastatus ir turtą. Gaisrui naikinti padėjo šiautusi baisi audra ir vėjai. Likę be pastogės nelaimingieji apsigyveno pas kaimynus. Ir šie buvo tikri vargšai, ne ką galėjo pagalbėti. Visi gerai matė, kad neišgelbėti išsilaikyti. Nesibaigianti klaiči pūga neleido keliauti ieškoti pagalbos.

Aprūpinęs nelaimingąjį misijonierius nuskrido nurodantą kryptimi. Netrukus pamatė snieguose dūlojant keletą statinių. Kai jis

apsukęs ratą nusleido, vos vienas žmogus, 10 metų berniukas, teisejo priešais. Misijonierius skubiai stvėrėsi pagalbos teikimo darbo. Būta klaidiai šurpaušavizdo. Per 20 žmonių buvo išmire badu ir nuo šalčio. Tik 17 asmenių pasisekė grąžinti į gyvenimą. Tačiau ir jų daugelis buvo be jėgų. Jei dar viena kita diena, būtų visi išmire, nes jau geras laikas tarpas kaip buvo suvalgyta paskutinė maisto kruopelė. Suteikęs pirmąją pagarbą ir šiek tiek aprūpinęs, misijonierius išskrido atgal. Netrukus apie tolimojo kaimo dramą sužinojo vietinė valdžia ir nusiuntė ten pagalbos.

SVENCIONŲ „RYTO“

VALDYBA

Sausio mėn. 8 d. įvyko švenčių „Ryto“ draugijos narių metinis susirinkimas. Susirinkime pirmininkavo J. Micevičius, sekretoriumi buvo V. Cicėnas.

Pranešimą apie Draugijos veikimą padarė pirmininkas dr. raskė, kad šiuo metu „Rytas“ turi 9 pradžios mokyklas ir 3 skaityklas. Gimnazija, kaip žinome, pernai buvo uždaryta. Po pranešimo buvo išrinkta valdyba:

Į-ras Aleksandras Rymas — pirmininkas, Mykolas Gudėnas — vicepirmininkas, Adomas Maldžiūnas — sekretorius, Motiejus Kraužlys — išdinininkas, kun. Vladas Varanavičius — Vladas Sietelė valdybos nariai be ypatingų pareigų; kandidatai: J. Svogžlys, V. Mamincas. Rev. kom.: V. Cicėnas, J. Vinciusas ir V. Subačius.

ATEINANČIAS VELKYRŲ ŠVENTES

po šaltos žiemos
Jūsų giminės praleis jas linksmai tik tada, jei
Tamsta jiems pagelbės su

PINIGINE PERLAIDA

Mūsų specialiu pataravimu

„Dro paštu“ — Be atskiros mokėsnio

geriausiu dienos kursu teikiame

GREITUMĄ SAUGUMĄ IR EKONOMIŠKUMĄ

Kadangi neimame iš Tamstos jokių ekstra išlaidų
Visuomet yra Jūsų dispozicijoje nuolatini
Jūsų draugas

LIETUVIŲ SKYRIUS

Banco Holandès Unido

Buenos Aires Skyrius

Centraline Istaiga
B-me Mitre 234

Agencija
CORRIENTES 1900

PINIGŲ PERSIUNTIMAS — TAUPOMOJI KASA
LAIVAKORTES — Laiškų Saugojimas ir Persiuntimas

Buenos Aires Lietuviai

PAMALDOS LIETUVIAMS

Rosarijoj

Sekmadienį, vasario 27 d. sąryšy su Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimu bus atlaikytos pamaldos Rosarijos lietuviams Saladillo bažnyčioje. Pradžią 11 val.

Buenos Aires

Šv. Kazimiero šventė

Sekmadienį, kovo 6 d. bus iškilmingai švenčiama L. K. šv. Kazimiero Bnės Užtarytojo šventė. Pamaldos įvyks SANTA FELICITAS bažnyčioje (Izabel la Católica ir Pinzón) pradedant nuo 11 v

Montevideo

Sekmadienį, kovo 13 d. bus laimoma pamaldos Urugvajaus lietuviams Cerro bažnyčioje. Mišios su pamokslu prasidės 11 val.

Po pamaldų įvyks U. L. Katalikų Centro susirinkimas.

Maldininkų Kėlionė į Lukaną

Lietuvių katalikų maldininkų 9 kėlionė į Lukano š. Panelės stebuklingą vietą įvyks ketvirtą gavėnios sekmadienį, t. y. kovo 27 d. Kviečiame iš anksto prisirašyti. Bilieto kaina 2 pezaio 10 cent.

Velykinė išpažintis ir komunija

Velykinės išpažinties komunijos laikas jau prasidėjo nuo vasario 13 d. ir tęsis iki šv. Petri. Visi katalikai tepasirūpinie atlikti šią dvasinę pareigą ilgai neužvilkindami.

Išpažinčių bus klausoma šio kėlionės dionomis SANTA LUCIA bažnyčioje nuo 8 - 10, šeštadieniais nuo 6 val. vak. iki 8 val. SANTA LUCIA bažnyčioje ir Sekmadieniais (kada yra pamaldos) SANTA FELICITAS bažnyčioje nuo 9 val. ryto iki 11 val.

MOSŲ JAUNAVEDŽIAI

SUSITUOKĖ: Karolis Kaušylas iš Labanoros par. su Uršulo Štaryte iš Tauragn par. Liudininkais pabuvo: Vladas Eidietis ir Vincetas Kaušylas.

Sutuoktuvės įvyko Santa Lucia bažnyčioje, palaiminant moterystės ryšį kolonijos kapelionui kun. J. Janilioniui.

Po bažnytinio palaiminimo jaunavedžiai suruošė vestuvių balių Stasio Pavilonio viešbuty, kuriame dalyvavo jaunųjų giminių ir prietelių namavedžiams. Jaunavedžiams linkime gražaus gyvenimo ir ilgo amžiaus.

P A D Ė K A

Tariu nuosirdų aciu ir Dieve užmokėk visiems prisidėjusiems prie Lietuvos Nepriklausomybės Dvidešimtmečio bažnytinių iškilmių paruošimo ir atlaikymo, o ypatinai JO EKSCLENCIJAI APASTALISKAJAM NUNCIJUI mons. G. FIETTA už iškilmingo „TEDE UM“ atgiedojimą; J. E. LIETUVOS MINISTERIUI: J. AUKŠTUOLIUI už 120 \$ piniginę paramą; gerb. Argentinos Jūrų Laivyno kapelionui kun. Raul González už atlaikytas iškilmingas Mišias; gerb. kunigams: Santa Felicitas bažnyčios kapelionui J. Ojea, Apaštališkosios Nunciaturės adjutoriui mons. Scapinelli, Santa Luis Seminarijos subdiakonui Secundo Tomassin už malonų asistavimą pamaldoms; mokytojai poniai Nalivaikienei už mergelių suorganizavimą barstyti gėles, vargonininkui p. V. Rymavičiui ir šv. Cecilijos chorui, solistams pp. Orlovui o taip pat ir A. Grišoniui ir Buv. L. K. Karių Sąjungai už organizuotą dalyvavimą ir garbės sargybos ėjimą su vėliavomis, Lie

tuvos, Latvijos ir Estijos diplomatiniam bei konsulariniam korpusui už malonų dalyvavimą, visai lietuviškai ir argentiniskai spaudai už iškilmių pagarsinimą, Sese-rims Vincentietėms už bažnyčios gražų išpuošimą ir visiems dalyviams už skaitlingą dalyvavimą pamaldose.

Kun. J. Janilionis

Lietuvių Kolonijos kapelionas

P A D Ė K A

Visiems tautiečiams, sveikinu-siems mane Lietuvos nepriklausomybės 20-ties metų sukakties proga, lietuviško dėkingumo jausmu tariu nuosirdžiausią aciu.

J. Aukštuolis

Igaliotas Ministeris

VASARIO 16 LEIDINYS

Mindaugiečiai išleidžia jau tre-čiu kartu gražų patriotinį leidinį surišdami jį su Lietuvos Nepri-klausomybės metiniu paminėjimu. Šių metų leidinys pralenkė pir-muosius ir savo turiniu ir išvir-šine išvaizda. Apie jį taip pat lietuvių kolonijai žinomas pral. parašysime plačiau kitame nume-ryje.

ISVAŽIAVO GARBINGIEJI SVEČIAI

Š. Amerikos Sav. Valstybių Krušas ir kun. J. Pauškauskas pasisvečiavę Argentinoje visą sa-vaite, išvyko vasario 22 d. Kelio-nėn kryptį paėmė pro Čili. Paci-fico stoty buvo susirinkęs gražus lietuvių būrelis su kolonijos ka-pelionu kun. Janilioniu, konsulu p. Kučinskiu su poniu, ALKF pir-mininku p. Padvalskiu ir kitais, malonių svečių palydėti. Kitą kar-tą pakalbėsime apie garbingųjų svečių išpučius Argentinoje, o tuo tarpu linkime laimingos kelio-nės!

LANKESI

Pereitą savaitę lankėsi mūsų redakcijoje mokytojas p. V. Nalivaika su poniu. Ponia Nalivaikie-nė kaip jau žinome yra paskirta mokytojauti Dariaus ir Gireno vardo mokykloje.

Taip pat lankėsi Šiaurės Ame-rikoje gimęs lietuvis Petras Ja-sinskis.

P. Jasinskis dirba už jūrininką „Misissipi“ laive. Pasisvečiavęs redakcijoje ir papasakojęs apie Š. Amerikos lietuvių, žadėjo, kai tik sąlygos leis, vel atsilankyti.

GRĮZO IS LIETUVOS

Šiomis dienomis grįžo iš Lietu-vos ŠVYTURIO prietelius p. Pr. Binaravičius. Tėvynėje prabuvo apie 9 mėnesius. Viešėjo savo tė-viškėje Aleksandravėlės parapi-joj ir apvažinėjo Lietuvos žymią dalį susipažindamas su kultūrine ir ekonomine krašto padėtim.

P. Pr. Binaravičius parsivežė Lietuvon per 7000 litų, kuriais sutvarkė savo ūkį pastatydamas naujus trobesius ir pripirkdamas

Trumpos Biografinės žinios apie Pralotą M. Krušą ir Kun. Paškauską.

Pralotas Mykolas Krušas yra gimęs 1878 m. Šilalės parapijoje. Pradžios ir gimnazijos mokslus ėjo Lietuvoje. Dėl jaunas buda-mas išvažiavo į Š. A. Suvienytas Valstijas ir ten tęsė mokslų kole-gijoje, o paskui įstojo į Kunigų Seminariją Sinnsinate. Pabaigęs Seminariją buvo paskirtas vikaru Čikagoje šv. Jurgio parapijoje, bet

Pralotas M. Krušas

Čikagos šv. Jurgio parapijos kle-bo nas, kuris šiuo metu lankosi mūsų kolonijoje

po 18 mėnesių gavo pirmą klebo-nių Wankenage. Vėliau dar kle-bonavo Dievo Apveizdos parapi-joj Čikagoje. Nuo 1908 metų tapo paskirtas klebonu šv. Jurgio pa-rapijoje, kurioje laimingai klebo-nauja iki šiolie ir netrukus švęs

žemės. Be to, dar aukavo savo pa-rapijos bažnytiniais reikalams.

P. Pr. Binaravičius pasižadėjo plačiau painformuoti apie Lietuvą per ŠVYTURIO skiltis. Sveikina-me sugrįžusį ir linkime tolimės-nės geros kloties svetingoje Ar-gentinos žemėje.

XXX

ADMINISTRACIJOS ATSAKYMAI

Pp. Al. Balčiūnui ir B. Butkui (campāna). — Jūsų prenume-ratos pinigai gauti. Aciu. Taip pat aciu už gražius linkėjimus.

IŠEJO „MINDAUGO“ DR-JOS

SALCIUS NESILIAUNA

SMEIŽES

„Išvien“ vasario 16 dienos nu-meryje neiškentė neužgavęs kolonijos kapelioną. Darydamas Š. Amerikos spaudos apžvalgą nuo savęs pridėjo: „Čia pamiršta pa-sakyti, kad kunigas yra A. kolonijos didžiausiu drumstėju“.

Ar bereikia šlykštesnės infor-macijos iš laikraščio, kuris yra leidžiamas Lietuvos pinigais ir Atstovybės cenzūruojamas? Ypač reikšminga, kad toks užgaulioji-mas paleistas Tautos švenčių proga, prie kurių iškilmių pagrą-žinimo ir kolonijos sutraukimo į vieningesnį būrį labai daug prisidėjo kolonijos kapelionas ir visa katalikiškoji visuomenė. Tokia jau bedievių etika, kurie ir pa-praščiausio padarumo nemoka iš-laikyti.

20 sukaktuvį.

Jo šventymybės Rumų pralotu pakeltas 1924 metais už gražius nuopelnus Bažnyčiai, kuriuos vie-toje įvertino Čikagos arkivysku-pas ir kardinolas Mandelein. Ši garbė juo didesnė lietuviams, nes pirmoji Š. Amerikoje. Iš nuopelnų, kurie apvainikavo kun. M. Krušą pralotyste, reikia pažymėti jo kil-ni pastoracija, bažnyčių bei kle-bonijų sutvarkymas, seserų praciškonijų globojimas ir jų veikimo išvystymas per mokyklas, gilus supratimas nutautėjančios jaunomenės dvasios, kuriai jis pirmas įvedė angliškus pamokslėlius, kad sulaukyti jų parapijoje ir neleist-utolti nuo lietuviško tarpusavio bendravimo.

Lietuvos Vyriausybė taip pat įvertino praloto Krušo, didelių nuopelnus lietuviškoje išeivijoje ir 1936 metais apdovanojo Gedi-mino ordinu.

Šv. Jurgio parapija, kurią lai-mingai valdo pralotas Krušas skaito per pusantro tukstančio šeimų ir yra viena didžiausių lietuviškų parapijų. Prie jos dar-buojasi dar 3 vikarai pagalbinin-kai. Parapijoje išlaikoma lietuvi-ška kolegija, kurią veda seserų kazimierietės. Leidžiamas parapi-nis savaitraštis „Šv. Jurgio pa-rapijos žinios“, kuriame yra teksto-dviem kalbom. Veikia keletas draugijų bei brolių, kurios apima-čios ir mokyklos reikalams kas-met išleidžiama per 25.000 dole-rių, kuriuos sudeda pati parapija.

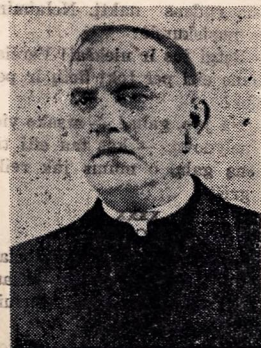
Kun. Jurgis Paškauskas yra gimęs Skirsnemunės parapijoje 1886 m. Pradžios ir gimnazijos mokslų išėjo Lietuvoje, o vėliau išvykęs į Ameriką dar pagalinio humanitarines studijas ir įstojo Knigų Seminarijon, kurią baigė 1916 metais. Pirmą kunigavimo vietą turėjo Čikagos Dievo Ap-veizdos parapijoje. Vėliau 9 metus klebonavo šv. Petro ir Povilo pa-rapijoje ir nuo 1937 metų laimin-gai klebonauja Visų Šventųjų pa-rapijoje. Turi vieną pagalbininką — vikarą.

Kun. J. Paškauskas yra pasižy-mėjęs dideliu uolmu bažnyčios dir-voj. Prie parapijos turi suorgani-zavęs mokyklą, keletą organizaci-jų bei brolių. Yra didelis patrio-tas. Dažnai aplanko Lietuvą ir, kaip pat, sako, nuosavų pinigų yra parvežęs į Tėvynę per 30.000 dolerių, kurie sunaudoti ukyje ir labdariniais tikslais. Ypatingas megejas bičių ūkiu, kurį turi la-bai gražiai išvystęs patioj savo parapijoje. Galvoja grįžti į Lietu-vą ir savo tėviškėje pabaigti gy-venimą.

Abu garbingieji svečiai pralo-pasitenkinimo ir supina išpučių pilną vaizdą.

tas Krušas ir klebonas Paškaus-

kas malonaus būdo žmonės. Iš abiejų veidų trikšta simpatingu-mas, kuris skirtingai pasireiškia, bet vienodai patraukia savęs. Pralotas Krušas rimtas ir autori-tetingas, mažai kalba, bet daug stebi. Protas vyrauja, bet ir širdis karšta ir švelni. Klebonas Paškauskas daugiau širdies žmogus

Kun. J. Paškauskas

Čikagos Visų Šventųjų parapi klebonas šiuo metu lankosi mūsų kolonijoje

ir rimto gospadoriško galvojimo. Pasitenkina nedaugeliu, bet su-kaupia savy gražius turvus. Sti-prūs draugiškumo ryšiai juodu saisto tarpusavy, nes būdo skir-tingumu gražiai papildo vienas antrą. Neabejojama, kad jų ben-dra kėlionė duoda gražaus poilsio

IVAIRENYBES

Šildymas ant šiaurės poliaus

Arti šiaurės polio gyvenanti es-kimosai savo iš ledo padarytuose nameliuose turi gana aukštą šilumės temperatūrą. Ji padaroma su lempomis, kuriose dega ruonių tau kai. Temperatūra taip karšta, kad nepaprastiam žmogui sunku joje gyventi ir net galima uždusti.

XXX

Gyvačių nuodai

Gyvačių liežuveliai laiko nuodus net joms padvėsus. Kiek yra atsi-tikimų, kad per neapsižiūrėjimą, jas palietus, žmogus suseraga, kaip nuo įkandimo.

XXX

Savotiškos ligoninės

Pragoje pradėta statyti ligonės požemiuose. Ten įruošiami sod-nai, kiemai del vaikų ir erdvios šviesios salės. Šitos ligoninės pridengtos storu gelžbetonu, kurio didžiausios granatos negali pramušti.

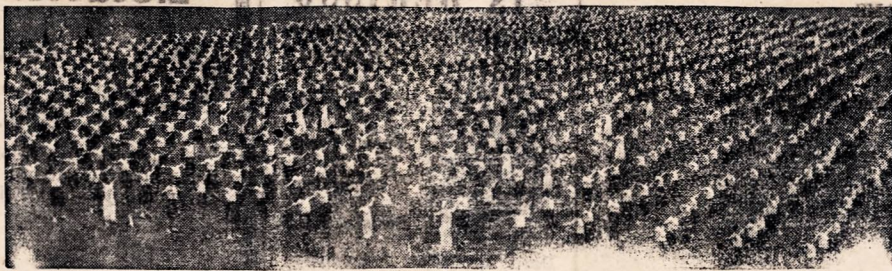
Panašių ligoninių yra ir Prancū-zijoje, bet tik tokių skirtingumu, kad šios įruoštos, vienoj spalvoj, prie kurios derinasi pradedant in-strumentais ir baigiant seserų rū-bais.

KAIP SOVIETAİ GRAŽINA SAVO ATSTOVUS

Šveicary laikraščiai praneša, kad Sovietų vyriausybė surado naują būdą priversti grįžti į Mask-vą užsieny gyvenančius savo dip-lomatus: išleistas dekretas, kuris tiečia ne tik patį nusikaltėli, bet ir jo artimuosius.

Sovietų atstovai Suomijoje Jakubovičiui buvo įsakyta skubiai grįžti į Maskvą, tačiau jis, nu-jausdamas, kad ten laukia liūdnas likimas, grįžti atsisakė, Jakubo-vičiui atsisakius grįžti buvo su-imti Maskvoje gyveną du jo sū-nūs, o pačiam Jakubovičiui pagrą-sinta, kad jeigu jis ligi nurodyto termina negrįš, abu sūnūs bus su-saudyti.

Gavęs tokią grąsinimą Jakubovi-čius iš Helsinko išvyko į Maskvą.

Lietuvos sportininkės saskrydžių metu

Juokai

ISMINTIS

— Žinai, Jonuk, kad niekas negali rimtai dirbti ir švilpauti!
— O kaip garvežio mašinistas?

XXXX

KOKS ĮZULUMAS

Du Amerikos gangsteriai veda savo auką į pamiškę nudėti, brisdami per purvinus laukus, lyjant tamsią rudens naktį. Nelaimingasis nusiskundė:

— Betgi jūs ir niekšai! Verčiau mane eiti per tokį lietų ir per purvus!

— Na jau, gana! — atsako vienas palydovu, — kas tau eiti tik į vieną galą, o mums juk reiks dar grįžti!

XXXX

AUTOBUSE

Sena ponė: — Konduktoriau, ar čia bus Pienocentras? — Klausdama ji bakstelėjo konduktoriui į pašoną lietsargio galą.

— Ne, ponė, čia mano šonkauliai, — atsakė konduktorius.

XXXX

BE JOKIOS VILTIES

Svečias (restorane): Panele padavėja, paprašykite, kad restorano savininkas čia ateitų aš negaliu valgyti šitos biauros mėsos.

Padavėja: Nieko, pone, nepadės ir savininkas nevalgys!

XXXX

GRAŽI UNIFORMA

Kapitonas (naujokui, kuris, eidamas pro šalį nesaliutavo): Ar neatkiri uniformos?

Naujokas: Taip, pone kapitone — pačiupinėjęs kapitono mundyro rankovę, — graži uniforma, kad tai man tokia duotų.

ATSARGUMAS PIRMOJ VIETOJ

Glasgove keli skotai atidarė ant kūdros čiuožyklą ir čiuožėjus leido be mokesčio, nes kitaip juk skotai neitų čiuožti. Uždarbį gavo kitaip: jie nuomojo savo klientams batus su pačiūžomis. O nuomą plėšė nežmoniškai. Vienas neiškentęs paklausė savininką:

— Kodėl taip brangiai tamsta imi už batus ir pačiūžas, negi nori per vieną dieną pralobti?

— Visai ne pralobimas man rūpi, o noriu tik apsisaugoti nuo nuostolių: mat, ties giliausia kūdros vieta ledas dar visai nestoras.

ISGELBEJO GYVYBĘ

— Žinai, Jonai, — sako žmona savo vyrui, — tas tavo bičiulis Kazys tikrai įkyrus: kai pristojo, tai pristojo: „Jei nepabučiuosi, tai nusižudysiu“.

— Na ir kaip tu pasielgei su tuo akiplėša? — klausia vyras.

— Aš vis dėlto išgelbėjau jam gyvybę.

BUS ATSARGESNĖ

— Ką tu sau galvoji, Elze, — bara šeimininkas savo tarnaitę. — Juk aš tavę šiandien mačiau savo dukters sužadėtinio bučiuojamą!

— Klausau, pone, aš kitą kartą pasisaugosiu nepasirodyti, — paaiškina tarnaitė.

VISKAS ISTORIŠKA

Šeimininkas: — Tai, mielas pone esi viešbutyje, kuriame kiekvienas daiktas yra istoriškas.

Svečias: — Na, o kokią istoriją tamsta galėtum papasakoti apie tą supelėjusio sūrio gabaliuką, paduotą man pakrimsti.

PRIVATINĖ ŠVENTĖ

— Pas mus, kaimynėli, vakar buvo raitųjų klubo privati šventė.

— Gal jums trukdė miegoti, — klausia antro aukšto gyventojas pirmojo aukšto gyventoją.

— Šiaip nieko, bet tik įdomu, kaip jūs buvote į antrą aukštą įsitempę arklių, — stebisi užkalbintasis.

PAGYRIMAS

Tikrai keistas dalykas, kad negražių vyrų visuomet gražios žmonos, — taria vyras.

— Tai pirmas iš tavo pusės man pagyrimas per tiek daug metų, — džiaugiasi žmona.

GERA REKOMENDACIJA

— Kiek tamsta ilgai tarnavai pas ponį Plikienę? — klausia Ponia Gaurienė naująją tarnaitę. — Ponia Plikienė yra mano sena pažįstama ir ji nevisai gerai apie tamstą atsiliepė.

— Miela ponė, — taria tarnaitė, tamsta neįsivaizduoju kaip sunku su poniu Plikene sugyventi. Ir jei aš tamstai pradėčiau pasakoti apie ją, tai...

— Na gerai, tai aš pamėginsiu

tamstą vieną mėnesį išbandyti, — švelniai taria Gaurienė.

SPECIALISTE

Į skalbyklą ateina berniukas ir kreipiasi į šeimininkę, tvirtos sudėties moteriškę:

— Mano tėvelis žada visą jūsų skalbyklą išdaužyti jei jūs jam taip blogai, kaip ši kartą, išplausite viršutinius marškinius ir apikakles!

— Taip? o kurio numerio yra jo apikaklės? — klausia šeimininkė.

— Trisdešimt šešto, — atsako šis.

— Na, gerai, tegu jis ateina!

Puiki apsauga

— Kaip tik mudu su žmona susipykstame, aš leidžiuos į namų rūšį, — kalba Gaurius.

— Tai gal ten yra koks vyno bodelis? — klausia Plaukus.

— Ne, ten yra pelių, kurios mane apsaugo.

Išsipildė noras

Ji: — Juk tu anksčiau sakydavai kad tu geriau pragare būtum, jei tik su manim, nei rojuje — be manęs.

Jis: — Taip, mano noras yra išsipildęs.

— Leisk man, Maryte, būti tavo vergu.

— Prašau. Bet vergų aš nemėgstu ir tave nuo šio laiko atleidžiu į laisvę. Gali keliauti sveikas.

— Žinai, nelaimė. — Gaila, kad neturiu revolverio.

— Tai ką? — Nusisautum?

— Ne... Nuneščiau į lombardą užstatyti.

Kuopos viršila klausia jauno kareivio Pipiračio.

— Ar tamsta moki skambinti pianinu.

— Nežinau. Gal ir moku. Reikės pabandyti.

SESIŲ KUKNIGŲ TĖVAS PATS TAPO KUNIGU

Užsienio spaudos žiniomis, — Strasburgo. (Prancūzijoje) vyskupas Ruchas šiomis dienomis įšventino į kunigus 75 metų senuką, buvusi pramonininką Ortallo. Ortallo visą laiką yra buvęs žymus Strasburgo katalikų visuomenės veikėjas. Tai vienuolikos sūnų tėvas. Šeši sūnūs yra kunigai. Kai prieš 5 metus mirė Ortallo žmona, našlys įstojo į vienuolyną. Šiomis dienomis išlaikė atitinkamus egzaminus ir buvo įšventintas į kunigus.

JAPONAI EINA PER GELTONĄJĄ UPĘ

Japonų kariuomenė veržiasi per Geltonąją upę ties Lung-Hai ir nutraukti svarbų strateginį susisiekimą. 6 dienų laikotarpį užėmė 144 kv. kilometrų plotą su 50 kariškų pozicijų.

IŠ BERISSO

FOTO

BERMAN

Nueva York y

Valparaiso,

Berisso, F.C.S.

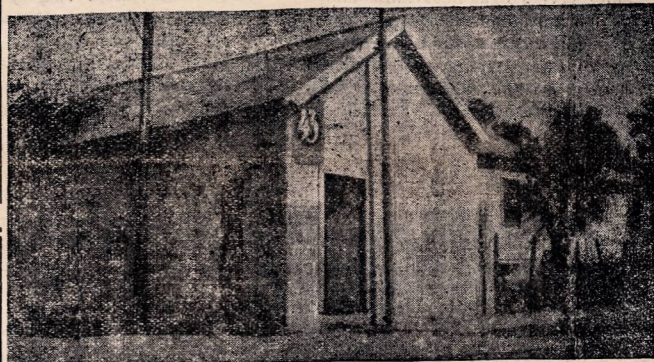

Daro specialias fotografijas skerdyklų karnetas

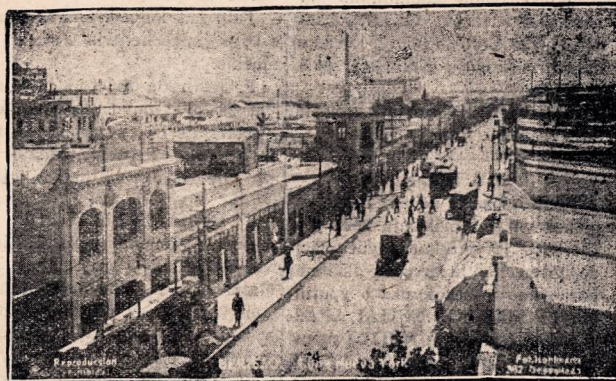
Ten kur Nemunas banguoja

Gražus Lietuvos gamtos vaizdas

Šis namukas pastatytas 1870 m. ir randasi Berisse Per 67 m. šį namuką pasekė 14800 namų ir 63000 gyventojų

Šiūdienis Berisso miesto vaizdas

Skaityk, išmanyk ir kitiems pasakyk, kad ŠVYTURYŠ

geriausias laikraštis.

„ŠVYTURYŠ“ nekenčia melo;

„ŠVYTURYŠ“ rašo teisybę;

„ŠVYTURYŠ“ vedamas tautiškai katalikiškoj dvasioj.

„ŠVYTURIŲ“ kaina visiems prieinama: ARGENTINOJ atseina 4 pezus per metus, arba 2 pezų pusmečiui. URUGVAJUIJ — 2.50 ur. pezų;

BRAZILIJAIJ — 20 milreisų;

LIETUVOJ — pezus, arba 2 amerik. dolerius.

NIEKO NELAUDAMI UŽSIPRENUMERUOKITE „ŠVYTURIŲ“ SAU IR SAVO GIMINĖMS.

Rašykite ant pridėamos čia atkarpos.

Pridėdamas pezus, prašau man siuntinėti „Švyturį“ žemiau nurodytu adresu:

Prenumerato vardas ir pavardė

Gyvenamoji vieta

Parašas

„ŠVYTURYŠ“
c. OLAVARIA 882
BUENOS AIRES
ARGENTINA

Lietuviška Dantų Klinika

CLINICA DENTAL LITVON

Dantų Gydytojas ir Technikas

N. Krukauskas

Aukso dantys ir koronos 22 karatų nuo \$ 10. Balti dantys nuo 4. Plombos nuo 3. Traukinė centis be skausmo velni, daromi nauji dantys. Filima kasdiena nuo 9 iki 12 ir nuo 14-21

Pavón 488

U. T. 22-395

Avellareda

(Prieš Avellaredą stoti)

LIETUVOJE

ČIGONAS PAMETĖ 4000 LITŲ

BAISIOGALA. Prieš Kalėdas Šeduvos čigonas J. Arlauskas (Arlovas) pametė tris ar keturis tūkstančius litų. Po kiek laiko Baisiogalos miestelio viena neturtinga moteris pradėjo pirkti brangius daiktus. Kilo įtarimas, kad ji rado ir štai, 3 d. sausio tikrai sužino, juk ji radusi minėto čigono pinigų. Moteris keliama byla dėl rastų pinigų negrąžinimo. O kad būtų gražinusi, pagal įstatymą būtų gavusi trečdajį rastųjų pinigų.

ZEMES ŪKIO TARNŲ ALGOS 1938 METAMS

Vilkaviškio apylinkėje dabar yra patsai gyviausias tarnų ieškojimo ir samdymo laikas. Kur tik nepasiusi, vis išgirsi tik apie tarnus bei ūkininkus bekabant ir besiderant. 1938 metams daugiausia sulygstama mokėti, duodant drabužius ir visą išlaikymą, tokias algas: bernui iki 300 litų, mergaičiai iki 350 lt., pusberniui ar pusmergei iki 200 lt. ir piemeniui iki 180 litų per metus.

ŠAULIAI PASTATĖ BAŽNYČIA

Vienas iš aktingiausių XIV Marijampolės rinktinės šaulių būrių yra Ažuolų Būdos šaulių būrys. Aktyviai dirbdamas kultūros darbą, Ažuolų būdos šaulių būrys spėjo pasistatyti gražius ir erdvius šaulių namus, kurie yra viso Ažuolų Būdos bažnytkaimio papuošalas o šiais metais būrys savo lėšomis ir jėgomis baigė statyti ir bažnyčią. Ažuolų Būdos šaulių pastatytoji bažnyčia yra graži, erdvi, jos įrengimai jau galutinai baigti ir kas sekmadienis joje vyksta pašaulių bažnyčios choras, kurį vadovauja šaulys Mečelis. Bažnyčios statymo iniciatoriumi buvo Ažuolų Būdos šaulių būrio vadas šaulys K. Šimanas, kuris yra ypatingai uolus organizaciniam darbui. Ažuolų Būdos šauliai yra pirmieji Lietuvoje šauliai, kurie pasistatė savo įgulos bažnyčią.

NAUJAS KAPAS PRIE ADMINISTRACIJOS LINIJOS

Praėjusių metų gruodžio 28 d., 20 val., Vincas Valinčius, 18 metų amžiaus, drauge su kitais kaimo jaunuoliais ėjo į Valinčių kaimą pas Juozą Stankevičių į vestuves. Pakeliui lenkų kareiviai juos sulai-

kė. Gabenant į Paliūnėlių kordoną, Vincas Valinčius buvo nušautas. Kiti drauge su juo buvę jaunuoliai tebe laikomi sarašte.

SUNKIAI SUŽALOTOS DVI MOTERYS

Iš Lapių vals. Melikonų k. į vieną ligoninę Kaune atvežta be sąmonės Petrė Bružauskienė. Ji buvo susipykusi su vyru ir vyras ją su kirviu sunkiai sužalojo. Vyras suimtas.

Taip pat atgabenta į ligoninę ir vilijampolė Karalevičienė, kurią vyras taip pat su kirviu sunkiai sužalojo.

GRAŽUS KUNIGO DARBAS

Rokiškio kunigas altarista B. Šveikauskas yra silpnos sveikatos, bet geros širdies žmogus. Pastaruoju metu jis yra arešto namų kapelionas. Jis kalinius lanko, rūpinasi jų dvasiniais reikalais, žiemomis metu jiems skaito dorinamo ir prie pasiaukojimo skatinančio turinio paskaitas. Net ir kitatikiškai kalėjime prašo administracijos leisti „Tėvelio pasiklausti“. Kunigo rūpesčių kalėjimui suaukota bent 400 tomų knygų, parinkto turinio ir pačių kalinių įrašų. Prieš Kalėdas kapelionas su pintine rankoje apėjo visas Rokiškio krautuves ir pririnko dovanų kaliniams. Prieš šventes juos pasveikino, širdingai paguodė ir surinktas dovanas kiek vienam išdalijo.

Nuo šių metų pradžios Rokiškio apskrities arešto namai likviduojami ir iškeliama į Panevėžį. Rokiškio vals. savivaldybė jau baigia įrengti prie valsčiaus naują sąsą areštines patalpas.

MARIJAMPOLEJE 450 BEDARBIŲ

Šiuo metu Marijampolėje yra užsiregistravusių apie 450 miesto bedarbių, kurių daugumas turi nemažą šeimas ir yra tikrai sunkioje materialinėje padėtyje.

PERNAI EMIGRAVO 976 ŽMONES

Pernai iš Lietuvos emigravo 976 žmonės, 1936 m. — 1.707 žmonės ir 1935 — 1.911 žmonių. Į Argentiną pernai emigravo 296 žmonės, į Braziliją — 39, į Pietų Afriką — 155, į Kanadą — 39 į Urugvajų — 58, į Jungtines Amerikos Valsty-

bes — 288, į Kubą — 8, į Meksiką — 17, į Palestiną — 50 ir į kitas vietas 26 žmonės.

IS GENEROLO Į ŽASŲ PIEMENĮ

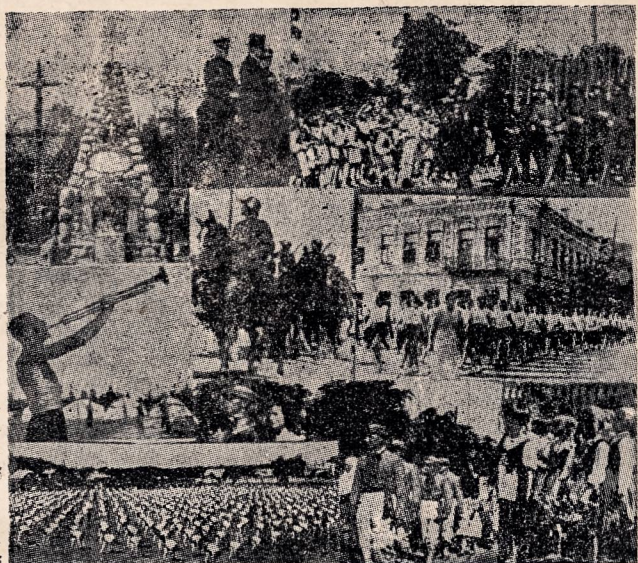
Vilkaviškio apskr. Keturvalakių valsč., Valavičių kaime pas vieną ūkininką gyvena senas neturtingas kampininkas, apie kurį praeitį apylinkės ūkininkai mažai nežinojo. Tik kai šiomis dienomis senasis kampininkas mirė, pasklido apie jo praeitį tikrų žinių, kurių vietos gyventojams padarė didelį įspūdį. Kampininkas tai buvęs rusų caro armijos arklų remonto tarnybos viršininkas generolas Filyp Franič, gimęs 1856 metais. Bėgdamas iš bolševikų kareivių generolas Franič pateko į Lietuvą, kurioje tikėjosi rasti savo žmonos baronesės Tornau giminių. Tačiau, jų neradęs, čia skurdo, kaip dauguma kitų rusų emigrantų. Būdamas senas ir negalėdamas kitokio darbo dirbti, apsisprendė kampininku pas vieną ūkininką ir čia ganydamas žąsis ar šiaip kokį senio darbą dirbdamas. Palaidotas Keturvalakių parapijos kapuose, kur laidojant prie kapo buvo priminta jo praeitis. Susirinkusiems buvo keista ir liūdna, kad šis žmogus, drebines savo galingumu kitus, senatvėje varinėjo žąsis ir išnyko mažai kieno nežinomas.

PAVOGE IS KAPŲ EGLAITES

Marijampolėje nė vienais metais nebuvo tokia didelė jaunų eglaičių prekyba, kaip prieš praėjusias Kalėdų šventes. Daug eglaičių į rinkas, kaip patiriama, buvo atvežta pavogtų, daugiausia iš valdinių miškų. Tačiau nemažai eglaičių pasigenda ir privatūs asmenys — ūkininkai. Pastebėta, kad gražios eglaitės buvo pavogtos ir iš Marijampolės kapų. Šią vietą eglaitės labai puošė, todėl žmonės toliaus niekšų darbais labai pasipiktinę.

XXIX PAVALGYDINO 400 NETURTINGŲ VAIKŲ

Marijampolės Birutietės sausio 4 d. Petro Armino pradžios mokykloje surengė Marijampolės miesto beturčių vaikams eglutę. Neturtin gi vaikučiai gavo šilto pieno, bul-

Lietuva didelių svenčių metu

žiant 9 pėst. pulko dūdų orkestruota Biriškienė. Ši šviesos atminimo pasilinksmino, gražiai pašoko. Taip birutietės sušelpė apie 400 neturtingų miesto vaikučių.

PASIRODĖ NETIKRŲ BANKNOTŲ

Marijampolėje ir kai kuriuose miesteliuose pasirodė netiktų 10 litų banknotų, „fabrikantų“ stropiai aiškina.

GRIUDAMAS ANT ŠALIGATVIO ISSILAUŽE KOJĄ

Antanas Čiabas, bėdindamas šaligatvius ties Akių Kliniką paslydo ir griūdamas išsilaužė koją. Jis nu gabentas į Kauno miesto ligoninę, kur jam teks pasigydyti keletą savaičių.

SMARKIOS ČIGONŲ PESTYNES

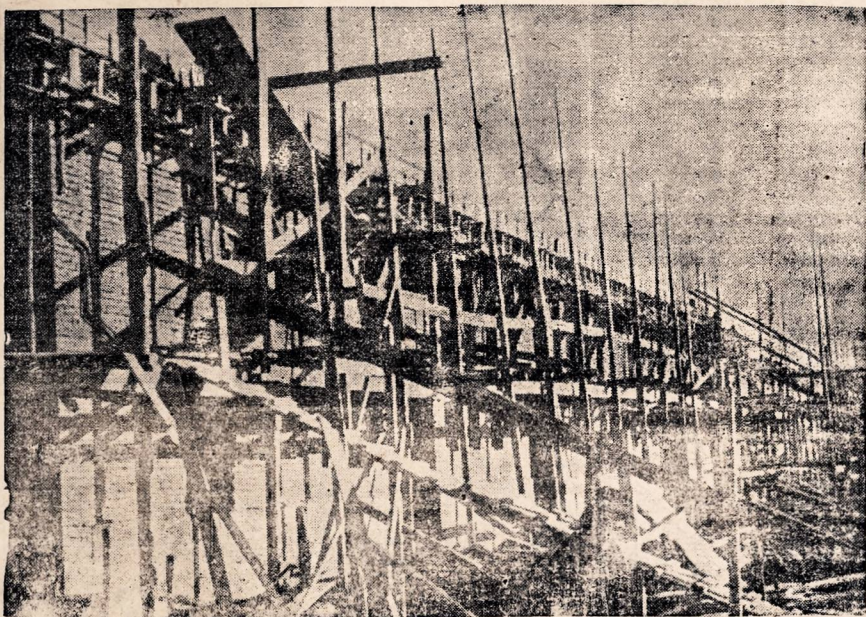
Kauno apylinkėse ir Vilijampolėje bei Kleboniškyje nuo senų laikų gyvena kelios dešimtys čigonų šeimynų, kurios daugiausia gyvena iš arklų maininikavimo. Prieš kelias dienas Vilijampolės čigona turguje nupirko palyginti pigiai vieną arklį. Vėliau dėl šio arklio tarp dviejų čigonų šeimynų kilo didelis barionas, pasibaigęs peštynėmis. Vienas senyvas čigonas, kuris buvo kaltinamas savo tautiečių neištikimumu taborui, su pirtuoju arkliais dingo nežinia kur. Dabar kiti Vilijampolės čigonai smarkiai ieško savo tautiečio, kuris išjojęs arklį, atseit, jį pavogęs.

A. A. ELŽBIETA BIRŽISKIENĖ

Sausio 13 d. Kauną pasiekė liūdną žinia: Viekšniuose (Mažeikių apskr.) savo namuose mirė Elžbiena metu ji sunkiai sirgo.

ties moteris lietuvių tautai yra daug davusi. Ji išauklėjo tris sūnus: Mykolą, Vaclovą ir Viktorą, visus tris profesorius ir žymius Lietuvos veikėjus. Elžbieta Rodzevičiūtė - Biržiškienė buvo gimusi 1858 m. Vadaktuose, Panevėžio apskr. Iš profesijos ji buvo pedagogė ir muzikė. Ji buvo glaudžiai suaugusi su savo krašto gražiąja gamta ir jos romantiškąją praeitimi. Savo krašto ir praeities meilę ji sugebėjo perduoti savo sūnums, kuriems ji pati suteikė pradžios mokslą. Ištekėjusi už gydytojo Antano Biržiškos juodu sudarė gražią šeimą, kuri savo pavyzdžiu plačiai aplinkui švietė. Biržiškų namai Viekšniuose tapo lietuvių draugijinio ir intelektualinio gyvenimo centru. Vaikams pradėjus lankyti šiaulių gimnaziją, ji draug su jais persikėlė į Šiaulius ir tuo būdu nuo 1895 m. iki 1901 Biržiškų butas šiauliuose virto centru, kur rinkdavosi lietuviai, ypač moksleiviai, ir čia jaukiai praleisdavo laiką domėdamiesi savo garsia praeitimi ir kitais lietuvių tautiniais dalykais.

Visą laiką gyvendama Viekšniuose, a. a. Elžbieta Biržiškienė nepaprastai visos apylinkės žmonių mylima. Į ją žmonės kreipdavosi įvairiausiais reikalais. Visiems ji motiniškai padėdavo, patarėdavo, nuramindavo. Ji taip pat nepaprastai buvo mylima ir savo sūnų profesorių, kurių darbais, pasisėkimais ir nelaimėmis ji visą gyvenimą rūpinosi ir sielojosi. Paskutinį savo namuose mirė Elžbiena metu ji sunkiai sirgo.

„Mistat“ stato naujus laivus ir laivus, visa tai užina pie 1/2 ha ploto.

LIETUVON IR IŠ LIETUVOS

Pigiausios kainomis parduoda laivakortes

Compania Maritima Belga

(LLOYD ROYAL S. A.)

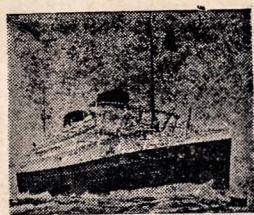
c. 25 DE MAYO 375, piso 3. U. T. 31 - Retiro - 5274 ir 5275

BUENOS AIRES

Laivai išvyksta kas 15 dienų.

Laivakartės į Lietuvą 3 klase \$285

Atsivietimui iš Lietuvos \$320

Dideli patogumai 3-je klasėje.

Susisiekimai traukiniais su visais Europos miestais.

TEMYK!

Dr. A. GODEL

Specialistas gydymo

Blenoragija — Sifilis (606 — 914)**Kraujo ir Odos**PLAUČIŲ, ŠIRDIES, SKILVIO, KEFENŲ, NERVŲ
ir REUMATIZMO LIGŲ

X. — SPINDULIAI — DIATERMIA — ANALIZOS

Moterų Ligy Specialistas

Mėnesinių netvarkingumas ir pasivėlavimai.

Lietuviams pirmas patarimas veltui

Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir nuo 15 — 20 val.

Calle CANGALLO 1542**— CLINICA DENTAL —
"SANTA LUCIA"**Centros Calle 39 Nr. 193 — LA PLATA — U. T. 4648-Rocha.
Pranešam mūsų gerbiamsiems klientams ir visuomenei, kad
klinika persikėlė į naujas, erdvesnes patalpas, sulig
virš nurodyto adreso.Dantų traukimas, taisymas, naujų sudėjimas kaušuko ir
įvairios burnos ligos.

Priima: Nuo 14 iki 19 val. kiekvieną darbo dieną.

Lietuviams žinomas, kaip vienintelis dantų daktaras Berisso
Calle MONTEVIDEO 861 — SKYRIUS BERISSO F. C. S.
Tarp Callao ir Guayaquil**PIRMA LIETUVIŲ KLINIKA BOKO**IRENGIMAIS IR ATIDARIŲS CHIRURGINI SKYRIŲ, SIŪLOME PU-
BLIKAI MŪSŲ PATARNAVIMA

CHIRURGINĖS operacijos daromos pigiai.

Venerinės ligos: Blenoragija ir jos komplikacijos, išsiplėtimai, pro-
statitis, gydoma mokslinės elektrolisis, uretroskopija. Sifilis (606 - 914)
impotencija. Gydoma pigiai. * Oda: Ache, egzema, ulceris. Kvėpavimas:
Džiova, asma, kroniškas bronchitas. Širdies ligos Viduriai, virškinimas:
Gydomi profesoriaus Paul iš Vienos. Ginekologija: Neštumo diagnozės
nuo pirmos savaitės, gimdymai, matriz. * Hemoroidai: Išgydoma be o-
peracijos ir be palikimo darbo. * Gerkle, nosis, ausys: Tonsilų, polipų
operavimas, etc. * Laboratorija analizavimui kraujo, šlapimo, etc.
Supranta lietuviškai.

X SPINDULIAI — ULTRAVIOLETAI — DIATERMIJA

INFRARAUDONI

Priėmimas:

Nuo 10—12 ir 15—21

Šventėmis 10 iki 12

PATARIMAI \$ 3.—

Treciad. ir šeštad. su

šiuo skelbimu veltui.

ALMIRANTE BROWN 1039**Instituto "RAMOS MEJIA"**

Pigios kainos.

Mokėjimo palengvini-

mai. Nuo 9 — 21 v.

Sekmdien. 9 — 12 v.

1. ANALIZAS ŠLAPUMO, ištirimai Blenoragijos, ar tiksliai pagydyta. Išgydymas galūtinis, naujo-
viškas ir greitas.
2. KRAUJO LIGOS IR MAŽAKRAUJYSTĖ (Tikslus
analizai).
3. AVARIJOS visų laipsnių. Gydymas patikrinus
(kraują anal. 1914).
4. APTARNAUJAMAS GYDYTOJŲ SPECIALISTŲ
5. ODOS kroniška egzema, votys, plaukų kritimo
(Ultravioletiniai Spinduliai).
6. HEMOROIDAI — gyslų ištinimas, Prof. Sicardo
7. LYTINIAI NEGALAVIMAI: išgydomi prof. Cica-
relli metodu.
8. NERVŲ ligos: nemiegas, neurastenija, smegenų
sumenkėjimas.
9. REUMATIZMAS: Išias dieguliai, astma, slogas.
10. Širdis: mušimas, nuvargimas, spaudimas.
11. PLAUCIAI: kosulys, silpnumas, kvapo trukumas,
suliesėjimas.
12. SKILVIS: Išputimas, nerviškumas, užkietėjimas,
vėma, žaizdos.
13. GERKLE, nosis, ausys: nukrypimai, polypai, už-
degimai.
14. MOTERŲ ligos: (atskirai) gimdyvės ligos, mėne-
sinės ir panašios.

VISIŠKAS IŠGYDYMAS \$ 40.—; \$ 5 PER SAVAITE
ANALIZAI IR PATARIMAI VELTUI
KALBAMA LIETUVISKAI**Rivadavia 3070**i KAUNA
per KIEL kanala
gelima parvažiuoti laivais**G. A. L.**GDYNIA A MERICA
LINEAS
DE NAVENACION S. ASekantis išplaukimav iš
Buenos Airess/s „Ko ciuszko“
20 DE ENERO DE 1938**Pigo**

Kainos be kompetencijos

Patogu-

kabinos 2 asmenims

Valgis-

sveikas ir skanus

Atstovas:

BANCO POLACO**P. K. O.**

TUCUMAN 466

CORRIENTE 2700

Laivais išvykinti ir gi-
atė lietuvių
parsicu da**BANKUOSS IR TURIZ
AGENTUROSE****NE APSIRIK!**Tik Pr. Dombravas yra lie-
tuvis Argentinoje, kuris žino
vietos įstatimus, rašo prašy-
mus, skundas ir t. t.

Bernardo de Irigoyen 1692.

U. T. 23 - 4675

CLINICA

DR. APERAVICIAUS

ori. 1938 U. T. 47-77-6
tada nuo 10-20 val kasdien
Zymus chirurgas, diplomuotas
Rusijoje ir Argentinoje

MOTERŲ LIGOS

X SPINDULIAI

Dr. SCHAVELZON

LIGONINES "MUNIZ" SEFAS

Veneros ligų, gerklių, ausų,
nosies pilvelio, širdies, kraujo
plaučių ir kepenų. Specialis-
tas. Kalba visomis kalbomis.
Darbininkams didelė nuolaidaPUEYREDON 936, B. A.
U. T. 47 — 8416**A K U S E R Ė****A. BENES BILEK**Daug jau pasidarbavusi lietu-
vių Kolonijoje

c. LIMA 1217

U. T. 23 - B. O. - 3389

Priima kasdien nuo 9 val. iki
8 vakaro.**Didžiausias Buenos Aires
LIETUVIŠKAS VIFS BUTIS**

STASIO PAVILIONIO

(Viena kvadra nuo Plaz Constitucion)

BERNARDO de IRIGYOEN 1692, kampas Caseros
U. T. 3 Buen Orden—4675Tikri lietuviški valgiai ir gėrimai. Svarios lovos. Taip pat iš-
sini muojn atoskirni kambariai. Kainoc labai pigios Svarus ir man-
dagi aptarnavims.

KIEKVIENA SEKMADIENI DAROMI ŠOKIAI

Lietu ai ir lietuvis cia susirenka, ne tik cia linksma malou ir
lietuviska.

Viešbutyje yra

DARBO BIURASYra lietuvi advokatas kuris veda viskias bylas ir skundas
kviečiane visi lietuviai be pažintų skunduo AISILANKYTJeigu Tamista nori devėti elegantiškai pa-
siūtus, geriausios medžiagos ir pigiausia
kaina rūbus, siūkis tik ilgų metų prakti-
kos užgrūdinto meisterio**Igno Padvalskio**

—vyriškų ir moteriškų rūbų siūvykloje—

Didelis, naujai gautų rudens ir žiemos

sezoni medžiagų pasirinkimas.

Prašome įsidėmėti! Nesamiršti!

Boca
Calle OLAVARRIA 882**INSTITUTO MEDICO LIMA**

Direktorius Dr. Bartolomé Bosio

MEDICINISKAS PERŽIUREJIMAS PRIVALOMAS

SVEIKATOS APSAUGOJIMUI

Abiejų lyčių LYTINIŲ ligų specialis peržiūrėjimas.

(Atskiri kambariukai).

VENERINĖS LIGOS: Blenoragija aštrioji ir kroniška. Pro-
stata. Gota. (Patikrinimas išgijimo).**SIFILIS. ODA. PLAUKŲ KRITIMAS.****SEKSUALINIS NEGALAVIMAS.****ANALIZAI:** Vassermano ir Kahnno reakcijos. Šlapumo (vi-
suotinas). Kultyvai. Seiliu. Kraujo.**BENDROJI KLINIKA:** Pilvelis ir žarnos. Širdis. Plaučiai.

Neumotoraksas. Jaknos. Reumatas. Nervai. Ciatika. —

HEMOROIDAI. VARISAI IR ŽAIŽDOS.**MOTERŲ:** Kiaušeliai. Motė. Mėnesinės. Įvairios reakcijos.**MEDICINIŠKOJI ELEKTRA:** Diatermia. Elektrokoagulacija

Ultravioletiniai spinduliai. Radiografijos.

GERKLE, NOSIS IR AUSIS: Priaugimai. Migdolai. Nosies si-
nos. Operacijos.

Ligonis prižiurimas klinikos speciališko personalo. Greitumas

ir mandangumas. — Ekonomiški abonementai. — Išimokė-
mo galimybės. — Patarimas veltui.

Priėmimo valandos: nuo 15 iki 20 val.

LIMA 1909**oeste****Didelė Klinika
CONSTITUCION**Modernus VENERINIŲ LIGŲ gydymas: BLENORAGIJA
aštrioji ir kroniška: analizai prižiūrėjimui ar gerai išgydytas.
ODA ir SIFILIS Kraujo analizai su Wassermano reakcija.
Šlapumo. NEGALAVIMAS Seksualinis nusilpnėjimas. Vidu-
rių ligos: Širdis, Skilvis, Plaučiai (krutės ir nugros skaudėji-
mas). Kepens inkstai. VARISAI. HEMORIDAI, MO-
TERŲ: kroniški fluksei. Neštumms. REUMATAS, Ciatika.
GERKLE, NOSIS AUSYS: Nesies sienos, migdolai, opera-
cijos tik 30 pezų DIAEMINA. X SPINDULIAI
Neleisk veltui pinigų nei laiko Tikrai čia gali tikrai išgydyti,
nes mūsų daktarai specialistai prižiūri asmeniškai, mūsų scenoje
ir akredituotoje Klinikoje.

KALAAMA LIETUVISKAI

Ekonomiški abonementai Valdinninkams ir darbininkams išsimokė-
mo lengvatai.Priemama nuo 9 iki 21 Sekmdieniais ir šventadieniais nuo
9 iki 12 val.MŪSŲ LAIKRAŠČIO SKATYTOJAMS
PERŽIURĖJIMAS VELTUI.**LIMA 1618**

PRIŠAIS PAT PLAZA COSTITUCION